

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS–TUESDAY, LAPKRIČIO – NOVEMBER 19, 2019 • Vol. CX NR. 136

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-18-2019

ŠIAME NUMERYJE:

Lietuvos kariuomenės diena paminėta
Washington – 5 psl.

Romualdą Kašubą
prisimenant – 8 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

**Mokslo ir
kūrybos
simpoziumų
tradicijai – jau
pusšimtis
metų**

Pirmosios sesijos pranešėjai (iš k.): dr. D. Udrys, prof. E. Aleksandravičius, dr. E. Vaišnienė, prof. A. Avižienis.
A. Vaškevičiaus nuotr.

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Lapkričio 14–16 dienomis Kaune vyko XVI Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumas. Po aštuonerių metų pertraukos surengtas simpoziumas pratęsė prieš 50 metų, 1969-ųjų lapkritį, Čikagoje pradėtą tradiciją. Gimusi kaip kelių veiklių mokslininkų ir kūrybos žmonių iniciatyva, ji vėliau suvienijo šimtus bendraminčių lietuvių mokslininkų ir kūrėjų. Šių metų simpoziume, skirtingai nei ankstesniuose, dėmesys buvo sutelktas ne į mokslines diskusijas, bet į konkrečias Lietuvai ir lietuviams aktualias sritis, pasitelkiant pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos veikėjų išmintį, profesines žinias ir patirtis.

Šis renginys, į kurį suvažiavo lietuviai iš 11 pasaulio šalių, buvo skirtas šiemet minimiems Pasaulio lietuvių metams. Juo taip pat paminėti Lietuvių chartos 70-mečio ir Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) atkūrimo 30-mečio jubiliejai.

– 4 psl.

Mane žmonės pakrauna

DANGUOLĖ NORKŪNIENĖ

Charizmatiškas ir labai ambicingas, nustebinęs dviem pasiektais Guinnesso rekordais, jaunas magas iš Lietuvos Rokas Bernatonis praėjusią savaitę pilnose salėse Čikagoje buvo surengęs septynis pasirodymus. Ne tik pirmas lietuvis magas, bet ir pirmas iš Baltijos šalių regiono jis buvo pakviestas į Chicago Magic Lounge teatrą, į kurį kas savaitę kviečiami iliuzionistai iš viso pasaulio. Prisipažino, kad į sceną ėjo drebančiom kojom ir labiausiai baiminosi, nes tik prieš pasirodymą sužinojo, kad salėje tarp žiūrovų sėdi ypatingas svečias – pasaulio geriausių ir žinomiausių magų dešimtukui priklausančias iliuzionistas Penn Jillette. Gerai, kad tik išėjusį į sceną žiūrovai kaip visada emociškai pasitiko, tai pridėjo drąsos ir atpalaidavo. Ir dar labai džiugino, kad kiekvieno pasirodymo metu prieidavo žiūrovų pasidžiaugti, kad jie, kaip ir Rokas, yra iš Lietuvos.

– 6 psl.

R. Bernatonis po pasirodymo „Sielos“ galerijoje su jos vadove Asta Zimkiene.

D. Norkūnienės nuotr.

Didžiausias gėris – sielos darna – Seneca

Pirmasis Kanados lietuvių savait-raščio „Tėviškės žiburiai“ (TŽ) numeris buvo atspausdintas 1949 m. gruodžio mėn. 24 d. – Kūčių dieną – Toronto mieste. Tad esame TŽ 70-mečio išvakarėse. Šiai sukakčiai TŽ daug vietos skyrė 2019.10.29 laidoje. Dalis šios skilties informacijos yra paimta iš ten.

Vakar

Pirmajame vedamajame TŽ redaktorius dr. Adolfas Šapoka rašė, kad lietuviškas laikraštis turėtų tapti ne tik bendruomenės gyvenimo atspindžiu, bet ir mokytoju, patarėju, kultūros ir lietuviybės, krikščioniškųjų vertybių nešėju. Savaitraštis buvo sumanytas ir įsteigtas būrio Toronto lietuvių, susibūrusių į Kanados lietuvių katalikų kultūros draugiją.

Nuo pirmojo numerio iki 1961 m. TŽ redagavo dr. Adolfas Šapoka. Toliau, iki 2009 m., redagavo dr. Pranas Gaida-Gaidamavičius. Po to – Jonas Andriulis (1988–1994), Česlovas Senkevičius (1989–2015), Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė (1994–2015), o nuo 2015 m. redaktorė yra Sigina Katkauskaitė.

Pirmąją redaktorių man teko sutikti tik vieną kartą – 1954 m. vasarą. Kelionės į Torontą metu mano mama norėjo jį aplankyti, nes ji su šiuo žmogumi giminiavosi. Tada man tas giminytės ryšis nerūpėjo. Jis buvo gimęs Grybeliuose (2 km. į vakarus nuo Utenos), o mama – Debeikiuose netoli Anykščių. Spėju, kad būdami vienamečiuoliai kartu lankė gimnaziją Utenoje. Su kitais redaktoriais palaikiau ryšius kaip TŽ bendradarbis. Pirmasis mano straipsnis TŽ pasirodė 1987 m., o po to – dar 43 rašiniai. Laikraštį prenumeruoju nuo 2000 m., kai įsijungiau į JAV LB Krašto valdybą.

1974 m. Balys Sakalas pastebėjo, kad tiek leidėjų, tiek ir redaktoriaus mintys dėl laikraščio linijos sutapo. Jau pirmajame steigėjų pasitarime buvo aiškiai susitarta, kad naujasis laikraštis turėtų pasiekti visus išeivijos lietuvius, gyvenančius Vakarų pasaulyje. Laikraštis turėjo būti daugumos lietuvių aidas svetimoje padangėje, šauksmas dėl okupuoto krašto ir ramstis, padedantis išlikti lietuviu. 1989 m. dr. Silvestras Čepas prisiminė, kad pradžia buvo varginga. Tik kiek vėliau klebono kun. P. Ažubalio dėka pastatytose naujose Anapolio patalpose buvo gautos gražios ir erdvios pa-

„Tėviškės žiburiai“ – vakar, šiandien ir rytoj
ROMUALDAS KRIAUČIŪNAS

talpos redakcijai, administracijai ir spaustuvei.

Pažymėtinos datos TŽ kronikoje: pirmas numeris išleistas 1949 m. Kūčių dieną; 2005 m. sukuriamas TŽ tinklapis; nuo 2016 m. skaitytojai gauna spalvotą skaitmeninį variantą; 2017 m. rugpjūčio mėn. pereita prie dvisavaitinės leidybos; 2018 m. tinklalapio

nukreiptas praeitin. (...) Antrosios kartos (Kanadoje gimusių) vaikams – lietuvių kalba laikraštyje pasidarė sunkiai skaitoma”.

Dr. Rasa Mažeika: „Mano nuomone, TŽ buvo labai naudingų žinių šaltiniu. Neįmanoma visus patenkinti, ir, galbūt, per kokį dešimtmetį buvo per daug straipsnių iš Lietuvos, kurie ne-

apyskaitų ir prenumeratorių skaičius, besistengdami rasti būdą toliu tęsti laikraščio leidybą. (...) Kasmet ištikimų prenumeratorių, skaitytojų ir aukotojų gretos retėja daugiau kaip po šimtą, ir tai yra nepaneigiamas faktas. Todėl ruošiamės pateikti patrauklų naujienų ir nuorodų tinklalapį/portalą, kuris greičiau pasiūlys įvairias žinias ir nekartos, kas jau kitur paskelbta (...) Norime internetinėje erdvėje vienyti Kanados lietuvių telkinius, dalintis gyvenimo ir veiklos naujienomis, išsaugoti vidinius visuomenės ryšius”.

Gabija Petrauskienė šitaip įsivaizduoja TŽ ateitį: „Laikraštis siunčiamas elektroniniu būdu nemokamai, su straipsnių užuominomis, kad sudomintų turiniu, bet pilni straipsnių tekstai prieinami laikraštį užsiprenumeravusiems”. TŽ ji siūlo tikslų persiorientavimą į dabartinių Kanados lietuvių poreikius, labiau ir labiau atspindinčius dabartinių Kanados lietuvių gyvenimą. Dr. Rasa Mažeika „pranašauja”, kad daugelis Kanados lietuvių pasiges laikraščio tiktai tada, kai jo nebus – bet tada bus per vėlu. Kun. Vytautas Staškevičius mano, kad popieriniai laikraščiai turės išnykti, nors bus atlikę savo paskirtį. „Ateitis remiasi vien interneto laikraščiu, bet ar bus užtektinai skelbėjų ir aukotojų išlaikyti?” Lina Čerbaitė-Mickienė mano, kad TŽ laikraštis yra reikalingas. „Tai tiesiog lietuvių išlikimo garantas. Be jūsų tikrai nebūtų mūsų. Gyventume savuose skiautuose, toliau savo nosies nematydami. Apgailėtina, kad tie lietuviai, kurie atvyko tuoj po Nepriklausomybės paskelbimo Lietuvoje, nesidomi jokia veikla, nei laikraštį skaito. Deja, tai prarastoji karta. Jie atvyko į Kanadą nepakeitę savo *homo sovieticus* mąstymo. Tam, kad dar vis rastume save, ‘žiburiuokite’. Sėkmės”.

Brandžiam TŽ jubiliejinio numerio vedamajame dabartinė redaktorė Sigina Katkauskaitė rašo, kad leidybos dešimtmečiai šiek tiek pakeitė buvusio savaitraščio formą: jis sumažėjo savo apimtimi ir tapo dvisavaitiniu. Skaitytojams siūlomas šiuolaikinis TŽ variantas el. paštu – skaitmeninis, spalvotas, turintis ir savo palydovus: TŽ tinklalapį tevzib.com ir Facebook’ą. Ji savo vedamąją baigia teigiama gaida: „Nepasikeitė tik žiburietiška leidinio dvasia ir svarbiausias uždavinys – tarnauti Kanados lietuvių bendruomenei ir stiprinti jos tarpusavio ryšius”.

70-ojo gimtadienio proga „Tėviškės žiburiams” – ilgiausių metų!

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

leidimą perima Akvilė Minkevičienė, Sigina Katkauskaitė ir Ramūnė Jonaitienė; nuo 2018 m. laikraščio sklaidos galimybes papildė veidaknygė (Facebook).

Šiandien

Pradžiai noriu trumpai apsistoti prie Ramunės Sakalaitės-Jonaitienės apžvalgos ir esamos padėties aptarimo, išsakyto TŽ 70-ojo jubiliejaus laidoje. Dabartinės redaktorės įvade teigiama, kad šiandien ji, dirbusi redaktore du dešimtmečius, yra vienintelė geriausiai galinti palyginti redaktorių indėlį kuriant šį laikraštį, darbo principus bei pasikeitimus laikraščio leidyboje. Dėmesio vertas jos įvertinimas to, kas vyko anksčiau: „Man atrodo, kad laikraščio skaitomumą lėmė medžiagos įvairumas, rašinių kokybė ir santūrios, logiškos linijos išlaikymas. Redakcija, kiek įstengdama, ir dabar nesileidžia į vietinius ginčus, nespausdina kraštutinių pasisakymų”.

Ką apie TŽ sako skaitytojai? Gabija Petrauskienė: „TŽ skaitau jau 50 metų (...) TŽ visiškai išpildė steigėjų tikslus ir atliko svarbų vaidmenį lietuviškos bendruomenės kūrime bei jos gyvavime per daugelį dešimtmečių. Ypač TŽ patenkino pokario naujų ateivių generacijos reikalavimus. Iš dalies patenkino ir kitos kartos (jų vaikų) reikalavimus. Tačiau laikui bėgant, pradėjo truputį per daug nutolti nuo jų vaikų kartos – nebeatspindėjo jų gyvenimo, žvilgsnis per dažnai buvo

labai domino Kanados lietuvius. Paskutiniu metu TŽ labai įdomūs ir naudingi, nes dauguma žinių yra apie Kanados lietuvius”.

Kun. Vytautas Staškevičius: „TŽ labai naudingi, ypač kai Lietuva dar nebuvo laisva. Paskui buvo naudingi savo vedamaisiais ir informacija apie tai, kas vyksta, ir įvairių bendruomenių žinios. Jos apėmė visus Kanados lietuvius”.

Vida Lietuvninkaitė: „Lietuviškas laikraštis dar reikalingas – visokiomis formomis – spausdintas, per internetą (...) Jaunesnė generacija mažiau ir mažiau skaito lietuviškai ir mažiau domisi savo kilme (heritage). Yra daug mišrių vedybų, dvi skirtingos kultūros – britų ir lietuvių (...) TŽ mums padeda neužmiršti mūsų lietuviybės”.

Rytoj

Ramunė Sakalaitė-Jonaitienė: „Laikas ir technologija veržiasi – ir mus stumia – pirmyn. Pasekmės iš dalies įdomios, o ir tam tikra prasme liūdnos. Kompiuteriai ir internetas turbūt pakeitė pasaulį, tiek, kiek ratas ir elektra. Didieji laikraščiai užsidarinėja, nes kompiuteriai skaitytojus labiau vilioja, o spausdinimo ir pristatymo kainos milžiniškos (...) Laikas ir technologija atima ir skaitytojus, ir rašytojus, ir naujas kartas (...) Nerealų būtų galvoti, kad popierinis laikraštis galėtų patenkinti ateities skaitytoją. Jau penkerius metus leidėjai žarsto

Skaitykite „Draugą“ greičiau! – www.draugas.org

DRAUGAS

(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00
JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00
[Kanadą] – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)
[Lietuvą paprastu paštu] – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00
Internetinė prenumerata – metams \$99.00
TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA
JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00
[Kanadą] – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)
[Lietuvą] – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.
Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija – skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė, audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Apie šią šimtmetinę sukaktį vargu ar daug kas pagalvojo, o tuo labiau paminėjo, nors šie metai Lietuvoje skirti ir šiam įvykiui. Taigi šiomis dienomis sukan­ka šimtas metų nuo lietuvių – jau­nos atsikuriančios Lietuvos – pergalės prieš bermontininkų gaujas 1919 m. Radviliškio mūšyje.

Žinoma, šis įvykis labiau aktualus Šiaurės Lie­tuvai, nes Pavelo Bermonto-Avalovo vadovaujami kareivos siautė būtent šioje teritorijoje. O mano gimtajame krašte, Žeimelio miestelyje, šis įvykis pra­ėjusį savaitgalį buvo prisimintas susiklosčius dau­geliui palankių aplinkybių. Mintis kilo jaunam kraštotyros entuziastui, kurį „Draugo“ skaitytojams jau esu pristaciūsi – Aleksui Pašuškevičiui, parin­kusiam medžiagos ir mintį pakuždėjusiam Pa­kruojo rajono tarybos narei Erikai Kižienei. Ši su pasiūlymu kreipėsi į Žeimelyje veikiančio Žiemga­los muziejaus vadovę Daivą Skrupskelytę ir pakal­bino to krašto Seimo narį Antaną Matulą, kuris šiam įvykiui pažymėti padovanojo valstybinę vėliavą su visu stiebu, kad miestelio centre ji būtų iškeliama ne tik šio, bet ir kitų svarbių įvykių dienomis. O to­liau – kaip tas sniego kamuolėlis ėmė risti nuo kal­no, įsukdamas vis daugiau žinovų, dalyvių ir suin­teresuotųjų: Žeimelio gimnazijos istorijos mokyto­ja Lina Ulinienė pasitelkė savo mokinius, kurie pa­ruošė pranešimuką ir paskaitė rašytojo Antano Vienuolio apsakymo ištraukų apie tai, kokie lietu­viams žiaurūs buvo grobikai bermontininkai. Ren­ginys buvo pavadintas istorijos pamoka, o pagrin­diniam pranešimui pakviestas buvęs žeimelietis gim­nazistas Mantas Kremenskas, kuris dabar istorijos magistrantūrą studijuoja Šiaulių universitete. Šį pa­pildė Seimo narys ir jo prof. Arūnas Gumuliauskas, kaip mokslininkas apie bermontininkus paskelbęs nemažai medžiagos. Kadangi anais laikais Žeimelyje didelę dalį gyventojų sudarė žydai, į svečius pasi­kviesta nuolatinė talkininkė, kultūros entuziastė, ki­lusi iš šių apylinkių, Izolda Žagrakalienė iš Šiaulių parengė pasakojimą apie žydus Nepriklausomybės karuose ir dar į pamoką pakvietė to paties Pakruo­jo rajono Lygumų pagrindinės mokyklos šauliukus, kurie sudarė istorinį foną ir dalyvavo iškilmingame vėliavos kėlime. Na, o garbės sargyboje stovėjo ir sal­ves šiam istoriniam įvykiui pažymėti iššovė Kraš­to apsaugos Savanorių pajėgų Prisikėlimo apygar­dos 6-osios rinktinės (pavadintos pagal tame krašte veikusių pokario partizanų apygardos pavadinimą) savanoriai. Štai taip gimė naujosios krašto is­torijos įvykis.

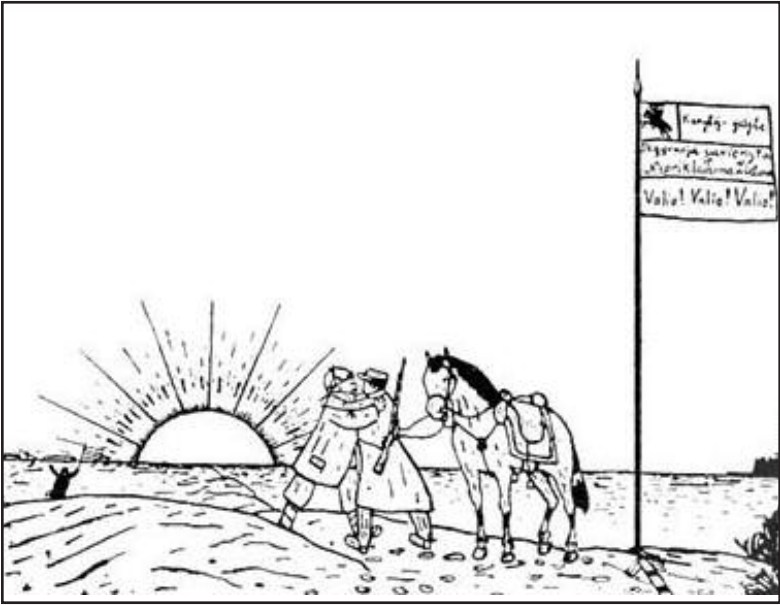
Pergalė prie Radviliškio

Na, o ką apie šį Nepriklausomybės kovų epizo­dą sužinojau naujo, noriu pasidalinti ir su „Draugo“ skaitytojais, kad ir jie nors mintimis nusikeltų į tas šimtmečio senumo dienas ir pagerbtų tose kovose da­lyvavusius ir žuvusius protėvius. Nepriklausomy­bės karas paprastai nušviečiamas kaip kovos su len­kais ir bolševikais, o bermontininkai paliekami tar­si tik nedidelis įvykis ir apsiribojama paskutiniu – pergalingu mūšiu prie Radviliškio, kur lietuviai juos sumušo. Bet reikia tik įsivaizduoti, kad tas gaujas, kai kurių šaltinių duomenimis, sudarė apie 40 tūkst. vyrų, ir epizodas išauga iki grėsmingo. Ką ga­lėjo padaryti dešimtys tūkstančių ginkluotų vyrų, tu­rinčių keliolika lėktuvų, du šarvuotus traukinius ir daugybę tais laikais modernių automatinių ginklų kulkosvaidžių? Jie buvo užėmę didelę dalį Šiaurės Lietuvos teritorijos ir pleištu įsiskverbę gilyn į Lietuvą beveik iki Kauno. Terorizavo gyventojus, apie ką kalbėjo ir rašytojo Vienuolio apsakymo epizodas. Koks buvo jų tikslas? Toks, kaip ir bolše­vikų – užimti kraštą. Tik bermontininkai siekė at­kurti caristinę Rusijos imperiją, o bolševikai – at­kurti raudonąją imperiją Rusijos imperijos rėmuo­se.

Kaip bermontininko terminą aiškina istori­kai, tai rusų baltagvardiečių ir vokiečių kariniai da­liniai, veikę Lietuvoje ir Latvijoje 1919 m. Daliniai pradėti formuoti Vokietijoje daugiausia iš karo be­laisvių rusų. Nuo 1919 m. vasaros bermontininkams vadovavo generolas P. Bermontas-Avalovas, sukūręs apie save legendą, kad jis esąs kilęs iš kilmingos Kau­kazo kunigaikščių Avalovų giminės, bet, kaip jau yra išsiaiškinę istorikai, tai buvo paprastų kazokų iš Si­biro ambicingas palikuonis. 1919 m. spalio mėnesį-

Istorijos pamoka

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Taip Jaroslavas Rimkus 1922 m. Kaune išleistoje knygoje „Vokiečių okupaci­ja Lietuvoje 1915–1919 m. paveikslėliuose ir trumpuose jų aprašymuose“ nu­piešė Lietuvos nepriklausomybės kovas, pasibaigusias pergale.

bermontininkai užėmė teritoriją kairiajame Dau­guvos krante ir nesėkmingai puolė Rygą, o lapkričio mėn. užėmė Biržus, Radviliškį, Šiaulius, Raseinius ir net pasiekė Jurbarką. Latvijos kariuomenė iki lapk­ričio pabaigos išstūmė bermontininkus iš Latvijos teritorijos ir atėjo į pagalbą lietuviams. 1919 m. lapkričio 21–22 d. Lietuvos kariuomenė bermonti­ninkus sumušė prie Radviliškio.

Šiandien sunku įsivaizduoti, kaip plika ir basa Lietuvos kariuomenė, o teisingiau – savanorių vyrų, apsirengusių kas ką turėjo ir paėmusių į rankas irgi kas ką turėjo iš Pirmojo pasaulinio karo užsilikusių ginklų, daliniai galėjo sumušti gerai ginkluotus ir ka­riauti pripratusius banditus? Taigi nugalėjo valios jėga – lietuviai kovėsi už savo žemę, jie turėjo tiks­lą – atkurti savo valstybę. O svetimšalių bermonti­ninkų būriai buvo labiau panašūs į karo nuotykių ieš­kotojus ir plėšikus, kuriems rūpėjo pasiplėsti karo grobio ir šauniai pauliavoti kitų saskaita. Nuostabą kelia ir tarptautinės misijos veikimas. Kaip ir lenkų fronte, ji lietuvius stabdė, tačiau įkyrėjus nuolati­niams puldinėjimams, fronto vadas plk. lt. Kazys La­dyga 1919 m. lapkričio 18 d. sušaukė fronto dalių va­dus į štabą Baisogaloje, supažindino su esama pa­dėtimi ir, prisiėmęs sau visą atsakomybę, be vy­riausybės žinios lapkričio 21 d. įsakė pradėti puoli­mą. Radviliškis buvo išvaduotas, bermontininkai ėmė trauktis. Bet tuo metu į Radviliškį šarvuotu trau­kiniu atvyko gen. H. A. Niesselio vadovaujama ka­rinė misija, kuri pareikalavo karo veiksmus su­stabdyti ir pasitraukti į pradines pozicijas. Fronto va­das plk. lt. K. Ladyga pakluso šioms reikalavi­mams: lietuviai atsitraukė, kad bermontininkai ga­lėtų nekludomi iš Lietuvos išvykti. Iki 1919 m. pa­baigos bermontininkai pasitraukė į Vokietiją.

Po mūšio prie Radviliškio lietuviams liko dide­lis karo grobis, kurį paliko bėgdami bermontininkai. Jaunutei mūsų kariuomenei tai buvo labai didelė ma­terialinė parama. Visas priešų paliktas turtas kitą die­ną traukiniu iš Radviliškio buvo išvežtas į Kauną. Žu-

vusieji I pėst. būrio kariai buvo palai­doti Baisogalos, o II pėst. būrio – Še­duvos kapinėse. Istorijos klubų nariai organizuoja Radviliškio mūšio re­konstrukcijas, rengia tam skirtus pės­čiųjų žygius.

Cia bendros žinios. Minėjime Žei­melyje išgirdau ir detalių, kurių api­bendrinti istoriniai aprašymai nefik­suoja. Pvz., vien iš Žeimelio į Ne­priklausomybės kovas buvo išėję 28 vyrai. Tarp jų – vienas žydas. O, beje, kaip sakė I. Žagrakalienė, žydų kovose dalyvavo visas atskiras jun­ginys. Kaip ir lietuvius kaimiečius, taip ir žydus viliojo Lietuvos vy­riausybės pažadas, kad savanoriai gaus žemės. Buvo paminėta Šapiro pavardė. Tai žmogus, kuris kovėsi ne fronte, o iš žydų bankelių, kurių Lietuvoje buvo per 70, rinko pinigus ginklams Lietuvos kariuomenei pirkti.

Įdomus faktas, kurį paskelbė prof. A. Gumuliauskas, Bermonto laiškas iš Radviliškio, kur buvo įsi­kūręs bermontininkų centras, ne­seniai išrinktam Lietuvos presi­dentui Antanui Smetonai, – esą rei­kia pasikalbėti, atvažiuok į Šiaulius, nes man iki Kauno važiuoti per toli. Tai rodo, kaip buvo žiūrima į at­sikuriančią valstybę. Ir nenuostabu – juk tarptautinėje erdvėje lietuvių

niekas nerėmė, kaip ir 1990 m., kai buvo atkurta mūsų dienų nepriklausomybė. Kol esi silpnas, nie­kas tavim netiki. Taigi savo vyro istoriko Algirdo klausiu – kodėl tarptautinė misija nerėmė lietuvių? Galima suprasti, kodėl Radviliškyje buvo sustabdy­tos lietuvių pajėgos – kad kuo mažiau žūtų žmonių. Bet kodėl Europa sustabdė lietuvius po Giedraičių mūšio, kuriame lietuviai įveikė lenkus? Juk tolesnių mūšių metu jie galėjo atsiimti savo istorines žemes su sostine Vilnium? Istorikas paaiškino: Europa pataikavo Lenkijai, kurią laikė atsvara prieš bolše­vikinę Rusiją. Tuo metu Lenkijai buvo patiekta ir daugiau pakysėlių. Ar mūsų laikais buvo kitaip – Eu­ropa ir pasaulis 1990 m. mus laikė apsišaukėliais, net juokėsi ir visais būdais rėmė SSRS vadą M. Gorba­čiovą, kuris buvo užsimojęs komunistinei imperijai duoti „žmogišką veidą“. Pasaulis į jį dėjo dideles vil­tis, o lietuviai trukdė toms viltims išsipildyti.

Ir dar įdomus sutapimas – Žeimelyje apsigyve­nęs dailininkas Voldemaras Barakauskas Žiemgalos muziejaus archyvuose atrado savo vaikystės na­muose vartytą knygą „Vokiečių okupacija Lietuvo­je 1915–1919 m. paveikslėliuose ir trumpuose jų ap­rašymuose“, kurią jo senelis mokytojas Jaroslavas Rimkus 1922 m. išleido Kaune. Knygoje komiksų sti­liumi pasakojama ir apie kovas su bermontininkais. Įdomiausia, kad knyga parengta lietuvių ir anglų kal­ba, matyt, siekiant apie šį istorinį įvykį papasakoti ir Europai bei pasauliui. Autorius knygą išleido už paskolą banke, dėl kurios vos nebankrutavo. Pats va­žinėjo po Lietuvą ją propaguodamas. Komiksų kny­ga yra perleista 1999 m., minint Nepriklausomybės kovų 90-metį. Žeimelyje buvo surengta šių piešinių paroda, tarnavusi kaip istorijos pamokos iliustracija.

Taigi tokių pasišventėlių dėka mes praėjome vi­sus pavojingus istorijos ruožus, išlikome, išlaikėme savo valstybę ir ją perduosime būsिमoms kartoms. Tokia būtų istorijos pamokos išvada. O Aleksas, Žei­melio gimnazistai ir Lygumų šauliukai ir yra ta bū­simoji karta, kuri rodo, kad estafetę yra kam perimti.

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio. Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai: administracija@draugas.org ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

www.draugas.org – 773-585-9500

www.draugofondas.org

TELKINIAI

Mokslo ir kūrybos simpoziumų tradicijai – jau pusšimtis metų

Kauno rotušėje – garbūs lietuviai iš viso pasaulio.

A. Vaškevičiaus nuotr.

L. Misevičiaus pasiūlymas sutiktas plojimais.

Atkelta iš 1 psl.

Surengtos parodos ir pristatymai

Prieš prasidedant simpoziumui įvyko dar kelias renginių, kurių metu pristatytos įdomios parodos bei projektai. Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje atidaryta fotografo Arūno Kulikausko nuotraukų ir objektų paroda „Niujorko polaroidai“. Šis fotomenininkas vėlyvuju sovietmečiu buvo vienas iš vadinamosios „plėšriųjų fotografų“ grupės narių. Ši grupė anuomet buvo Lietuvos fotografijos avangardas, nes fiksavo tai, ko oficialioji valdžia neleido – gyvenimą stotyse, turgavietėse ir kitose „nenuglostytose“ vietose.

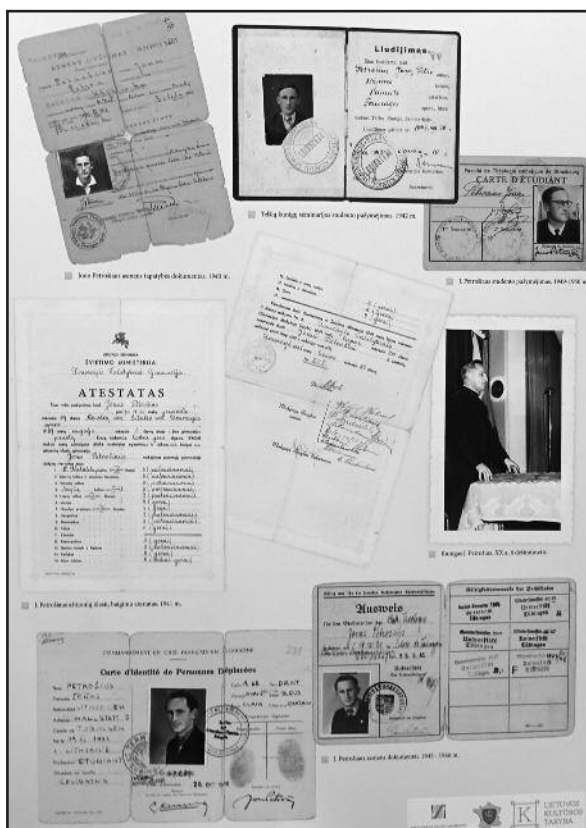
Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, A. Kulikauskas išvyko į New Yorką, kur dirbo žymiojo poeto ir filmininko Jono Meko vadovaujamame Antologijos filmų archyve ir ten praleido daugiau nei dešimtmetį. Po to jis kurį laiką dirbo kaip nepriklausomas fotografas, o prieš kelerius metus sugrįžo gyventi į Lietuvą ir su šeima įsikūrė Ukmergės rajone, Samantonių vienkiemyje, kur dabar augina 66 avis. Šioje originalioje parodoje galima pamatyti darbus, kurie sukurti prieš dešimtmečius išrastomis fotografijos technikomis, o jų autorius kviečia pažinti fotografiją, amžių sandūros New Yorką ir patį save.

Prieš pat simpoziumo pradžią Prezidento V. Adamkaus bibliotekoje-muziejuje surengtas susitikimas-diskusija „Prancūzijos lietuvių kultūros paveldo likimai“. Jame dalyvavo Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės (LB) pirmininkė Emilija Pundziūtė-Gallois, istorikai prof. Egidijus Aleksandravičius, dr. Daiva Dapkutė ir dr. Ilona Strumickienė. Renginio metu diskutuota apie Prancūzijos LB istoriją, dabartį, ateities perspektyvas, Prancūzijos lietuvių kultūrinį paveldą ir jo likimus.

Šiemet birželio mėnesį buvo surengta VDU istorikų ekspedicija į Prancūziją – Paryžiuje, Niceje, Strasbūre buvo ieškoma išlikusio Prancūzijos lietuvių istorinio paveldo, į Lietuvą parvežta dalis šios šalies LB ir jos ilgamečio pirmininko kunigo Jono Petrošiaus archyvo dalis, atskleidžianti Prancūzijos lietuvių gyvenimą po Antrojo pasaulinio karo. Dabar dalis to archyvo pristatoma parodoje.

„Jonas Petrošius buvo ypatinga asmenybė, būrusi ir vienijusi Prancūzijos lietuvius. Jį iki šiol gerai atsimena ten gyvenantys žmonės, kurie mums papasakojo daug įdomaus. Į Lietuvą parvežime gausų ir vertingą jo archyvą, kurio dalį perduosime kunigo gimtinei Šilalės rajone, Pajūrio kaime“, – „Draugo“ korespondentui sakė ekspedicijoje dalyvavusi I. Strumickienė.

Renginyje taip pat pristatyta knyga „Tarp minties ir politinio veiksmo. Algirdo Juliaus Greimo laišakai (1946–1954)“ – joje surinkta korespondencija atspindi ne tik A. J. Greimo politinę veiklą Prancūzijoje, bet ir visą pokario lietuvių rezistencinės veiklos laikotarpį.

Į Lietuvą iš Prancūzijos sugrąžintas kunigo J. Petrošiaus archyvas.

Prezidento V. Adamkaus bibliotekoje-muziejuje – fotografo A. Kulikausko darbai.

Išklausyti šventiniai sveikinimai

XVI Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumas prasidėjo Kauno rotušėje. Čia buvo perskaitytas Lietuvos prezidento Gitano Nausėdos sveikinimas, kuriame jis pasidžiaugė, jog šis renginys minint kelias svarbias sukaktis vyksta Lietuvoje ir sukurė iškilus menininkus, mokslininkus, intelektualus. „Lietuvių susitelkimas visame pasaulyje suvaidino didžiulį vaidmenį kelyje į Lietuvos laisvėjimą“, – pabrėžiama Prezidento sveikinime.

Renginio dalyvius sveikinęs Lietuvos švietimo, mokslo ir sporto ministras Algirdas Monkevičius sakė, kad ir praėjus keliems dešimtmečiams tokio renginio svarba yra didelė, būtina spręsti naujus iššūkius, kalbėti apie tai, kas mūsų laukia ateityje, kaip kurti klestinčią Lietuvą ir susigrąžinti protus į ją.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) pirmininkė Dalia Henke atidarymo metu prisiminė, kad jau nuo 2015 metų galvota, kaip atnaujinti buvusius Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumus, kurių pastarasis buvo surengtas 2011 metais. Ji pasidžiaugė, kad idėją atgaivinti simpoziumus parėmė VDU ir jo rektorius Juozas Augutis, taip pat Lietuvos švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Pasak PLB pirmininkės, renginiu siekiama suburti diasporos intelektą Lietuvos labui, pasinaudoti gerosiomis patirtimis.

D. Henke sakė svajojanti apie tai, jog tokie simpoziumai bus tęsiami ir toliau, o jo metu kelti klausimai.

Tarpusavyje bendrauja rašytoja D. Staponkutė ir menininkas R. Bartkus.

simai, idėjos, vizijos ir išvados atsi-durtų po 2020 m. Seimo rinkimų su-formuotos naujosios Lietuvos vyriau-sybės programoje.

Simpoziumo dalyvius sveikino ir VDU rektorius J. Augutis, nuo Lietuvių Fondo (LF) kalbėjo Vytautas Narutis, kuris perskaitė LF tarybos pirminin-kės Audronės Karalius ir valdybos pirmininko Tauro Bubliko pasirašytą sveikinimą. Buvęs Lietuvos Respubli-kos generalinis konsulas Čikagoje, da-bar Lietuvos užsienio reikalų minis-terijos Užsienio lietuvių departamen-to direktorius Marijus Gudynas per-skaitė užsienio reikalų ministro Lino Linkevičiaus sveikinimą.

Prof. A. Avižienis prisiminė ištakas

Simpoziumo atidarymo sesija „Mokslas, visuomenė ir laisvė“ mode-ravo Lietuvių išeivijos instituto di-rektorius profesorius Egidijus Alek-sandravičius. Savo gyvame ir šmaikš-čiame pranešime jis siūlė pranešė-jams skaityti ne pranešimus, o sakyti tostus. Profesorius prisiminė šių sim-poziumų idėjos atsiradimą, kalbėjo apie tai, ko galime mokytis iš praeities ir pristatė kitą pranešėją – vieną iš šių

simpoziumų idėjos autorių, kompiu-terijų architektą, pasauliniu mastu pri-pažintą profesorių, buvusį VDU rek-torių Algirdą Avižienį.

„Kai prieš 50 metų aš kreipiausi į pirmojo tokio simpoziumo dalyvius Čikagoje, net išivaizduoti negalėjau, kad galėsiu jus visus sveikinti jau ne-priklausomoje Lietuvoje. Simpoziumo šaknys buvo jau Vokietijoje, kai ten at-sidūrė nuo Raudonosios Armijos pasi-traukusių apie 60 tūkstančių lietuvių – ten jie įkūrė mokyklas, įvairias orga-nizacijas, leido laikraščius, virė kul-tūrinis gyvenimas. Metai bėgo, mes baigėme mokslus, išsibarstėme po įvai-rias vietas, o norėjosi susitikti, pa-bendrauti, sužinoti, kaip gyvena drau-gai ir pažįstami, rūpėjo ir iš tų, kuriems pavyko tada aplankyti Lietuvą ką nors sužinoti apie gyvenimą tėvynėje.

Man pačiam 1968 metais vykstant į mokslinį kongresą Edinburgo mies-te Škotijoje pavyko aplankyti Lietuvą, tad norėjau išpūdziais pasidalinti su ki-tais. Į pagalbą pasikviečiau mokslini-ką Arvydą Kliorę, kuris tyrinėjo kitų planetų atmosferas NASA palydovais, pasitarėme ir pradėjome skambinėti savo draugams, pažįstamiems, kvies-dami susitikti. Šią idėją labai palaikė pirmasis Pasaulio Lietuvių Bendruo-

menės pirmininkas Bronius Nainys, ir jau 1969 metais, per Padėkos dieną su-rengėme pirmąjį istorikų, humanitarų, lituanistų, mokslininkų susitikimą Či-kagoje. Nuo to viskas ir prasidėjo”, – pa-sidalijo prisiminimais prof. A. Avižienis.

Jis prisiminė ir VI Pasaulio lietu-vių mokslo ir kūrybos simpoziumą, ku-ris įvyko 1989 m. lapkričio 22–26 d. Či-kagoje, ir jame pirmą kartą dalyvavo apie šimtas mokslininkų ir kūrėjų iš Lietuvos, o baigiamąją kalbą pasakė profesorius Vytautas Landsbergis. Po to kitas, VII simpoziumas įvyko jau ne-priklausomoje Lietuvoje, vėliau tokie renginiai vyko kas 2–3 metus pakaito-mis Čikagoje ir Lietuvoje.

Pranešimuose – meilės Lietuvai tema

Dr. Elona Vaišnienė, kurią JAV prezidentas Jimmy Carter paskyrė ko-misare tarptautinei prekybai, diplo-matijai ir nacionaliniam saugumui ir kuri rengė demonstracijas Baltijos ša-lims siekiant atgauti nepriklausomybę bei įvairiuose forumuose ir susitiki-muose su Latvijos ir Estijos atstovais nuolat kėlė Baltijos šalių nepriklaus-o-mybės klausimą, simpoziume perskaitė emocingą pranešimą apie meilės Lie-tuvai svarbą. Daug metų teko gyventi neturint Lietuvos žemės po kojomis, bet meilė gimtinei nuolat vedė į priekį.

Ji prisiminė tuos 30 tūkstančių lie-tuvių, kurie nemokėdami kalbos apie 1950-uosius metus atvyko į Ameriką iš Vokietijos ir Austrijos DP stovyklų, čia sunkiai dirbo, susibūrė, įkūrė ben-druomenes, meno ansamblius, mo-kyklas, leido laikraščius, ir visa tai darė iš meilės gimtajam kraštui. Po jos pranešimo Rotušės salėje nuskambėjo John Lennon atliekama daina „Love”, kurią kartu niūniavo ne vienas rengi-nio dalyvis.

Pirmąją simpoziumo dieną jo da-lyviai ir svečiai dar išklaušė Lietuvos ir Kanados prekybos rūmų prezidento, informatiko Rimo Čuplinsko praneši-mą „Kam tarnauja mokslas?“, o pra-nešimą tema „Kokia yra kūrybos ver-tė?“ perskaitė dr. Darius Udrys, klau-

sęs, ar už pažangą turime dėkoti moks-lui ir pabrėžęs, kad svarbiausias daly-kas yra ne žinios, o vaizduotė.

Pasiruošimas žaidynėms – sėkmingas

Simpoziume dalyvavęs Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFASS) pirminin-kas Laurynas Misevičius pasiūlė, kad būsimuosiuose simpoziumuose tarp kitų temų būtų gvildenami ir sporto klausimai bei dalyvautų sporto pa-saulio atstovai. Šis pasiūlymas buvo su-tiktas plojimais. Simpoziumo išvaka-rėse L. Misevičius dalyvavo Druski-ninkuose surengtame XI Pasaulio lie-tuvių sporto žaidynių darbo grupės po-sėdyje. Šios žaidynės Druskininkuose bus surengtos 2021 m.

„Man malonu matyti, kad pasi-rengimas šioms žaidynėms vyksta sėk-mingai ir pavyks išvengti tų nesusi-pratimų ir nesklandumų, kurie temdė X žaidynes Kaune 2017 metais. Mes ap-žiūrėjome sporto objektus, kur vyks varžybos, iki žaidynių planuojama baigti naujųjų kultūros rūmų statybą, kur turėtų vykti renginio atidarymas. Druskininkuose gerai išvystyta inf-rastruktūra, yra apie 15 tūkstančių nakvynės vietų, tad renginys turėtų būti sėkmingas”, – sakė „Draugo” žur-nalisto pakalbintas L. Misevičius.

Pirmoji simpoziumo diena baigė-si furšetu, kur prie vyno taurės be jau paminėtų dalyvių tarpusavyje ben-dravo ir diskutavo gausus būrys iški-lių lietuvių – lingvistas Giedrius Su-bačius, menininkas Ray Bartkus, ra-šytoja, vertėja, buvusi „Pasaulio lie-tuvio” žurnalo redaktorė Dalia Sta-ponkutė, Kanadoje gyvenantis rašyto-jas Antanas Šileika, kultūros istorijos tyrinėtojas Darius Kuolys, vyskupas Kęstutis Kėvalas, istorikas, politologas Antanas Kulakauskas ir daugelis kitų.

Pasakojimą apie jubiliejinį sim-poziumą pratęsime kituose „Draugo” numeriuose.

Ambasadoje Washingtone paminėta Lietuvos kariuomenės diena

Kariuomenės dienos proga surengtoje šventėje dalyvavo ir Lietuvos krašto apsaugos ministras R. Karoblis. LR ambasados nuotraukos

Lapkričio 15 d. Lietuvos ambasadoje JAV įvyko iš-kilmingas Lietuvos kariuomenės dienos pami-nėjimas, kuriame dalyvavo Lietuvos krašto ap-saugos ministras Raimundas Karoblis, JAV Pennsylvanijos nacionalinės gvardijos vadas generolas ma-joras Anthony J. Carellio, NATO ir kitų šalių gynybos atašė, JAV administracijos pareigūnai, Lietuvos drau-gai. Šventėje dalyvavo ir NATO vadaviatėje Norfolke dirbantys Lietuvos karininkai ir pareigūnai. Sve-čius pasveikino Lietuvos ambasadorius Rolandas Kriščiūnas bei gynybos atašė plk. Alvydas Šiuparis.

„Šiandien Lietuva yra stipri kaip niekada anks-čiau. Tačiau mes esame stipriausi tada, kai esame kartu su savo sąjungininkais. Tad minėdami Lietu-vos Kariuomenės sukaktį, mes švenčiame ir ypa-tingos draugystės ir sąjunginius ryšius su Jungtinės Amerikos valstijomis bei kitomis NATO narėmis” savo kalboje pažymėjo ministras R. Karoblis.

Ambasadorius R. Kriščiūnas ir gynybos atašė A. Šiuparis pabrėžė glaudžią Lietuvos ir Pennsylvani-jos nacionalinės gvardijos partnerystę.

„Per 26-erius metus ši partnerystė išaugo į tik-rą draugystę bei išsiplėtė į daugelį kitų sričių – po-

Į susirinkusiuosius kreipėsi ambasados šeimininkas R. Kriščiūnas.

litinį, verslo, ekonominį ir kt. bendradarbiavimą. Šiandien švenčiame ir strateginę partnerystę su JAV”, – sakė ambasadorius.

Lapkričio 23 dieną minima Lietuvos kariuo-menės diena. Šią dieną 1918 metais Lietuvos Res-publikos Ministras Pirmininkas A. Voldemaras pa-sirašė įsakymą Nr. 1, kuriuo buvo įkurta Apsaugos Taryba ir įsakyta pradėti formuoti pirmąjį Lietuvos kariuomenės pulką. Nuo šios dienos pradėta ofi-cialiai kurti Lietuvos kariuomenę.

LR ambasados JAV inf.

Mane žmonės paklauna

Atkelta iš 1 psl.

Penki pasirodymai amerikiečiams ir du lietuviams tautiečiams per savaitę – tiek Rokas nuveikė šį kartą atvykęs į Čikagą, kur per pastaruosius metus yra jau buvęs ne kartą. Po magiško susitikimo sekmadienį su lietuviais „Sielos“ galerijoje Roką Bernatoniį pakalbino.

Tai ar skiriasi žiūrovai – amerikiečiai, lietuviai Amerikoje ir lietuviai Lietuvoje?

Labai skiriasi. Lietuviai Lietuvoje niekada nepasitinka plojimais, jeigu esi pristatomas. Paploja ramiai ir iš reikalo. Amerikoje tave pasitinka labai audringais plojimais, stengiasi tą energiją perduoti tau kaip atlikėjui. Lietuviai Amerikoje tą sutikimo džiaugsmą iš amerikiečių jau irgi yra perėmę. Kai pradėdi kažką daryti, visų reakcija yra panaši ir labai gera, nes magijai, kaip ir muzikai nėra svarbi nei kalba, nei kultūra, nei amžius ar religija. Visi žmonės supranta magiją, tik reaguoja savaip. Amerikiečiai rėkia ir šaukia, kaip tai nuostabu, lietuviai priima santūriau ir bando spėti, kaip čia tai buvo padaryta.

Pradžių pradžia. Kaip viskas prasidėjo, kada pajutai magiją savyje?

Kai buvau trylikos, mano senelio draugas man parodė triuką. Man tai labai patiko. Ne tiek pats triukas, kiek tas jausmas, kaip čia taip, nes jis atspėjo mano sugalvotą skaičių. Tada ėmiau galvoti, o jei aš turėčiau tiek galių, ir ėmiau kamantinėti, kaip čia reikia tą triuką padaryt. Bet senelio draugas nesutiko man jo atskleisti, todėl paprašiau dar kartą parodyti. Ir jis man kartojo tai gal valandą, gal ilgiau, kol aš turėjau tai suprasti, bet taip nieko ir nesupratau. Tada jis pavargo ir viską išaiškino. Pasiėjau lyg supermenas, įgavęs nepaprastų galių, ir parlėkęs parodžiau triuką tėvams, broliui, kaimynams. Bet antrą kartą rodyti to paties negalėjau, todėl pradėjau mokytis naujų triukų. Nuo tos dienos tas menas manęs nepaleido.

Kaip gimsta triukai? Juk turi sugalvoti vis naujų ir naujų. Kaip jie atsiranda paties galvoj?

Jie dažniausiai atsiranda nuo galutinio efekto. Pirmiausiai sugalvoji, kas galėtų įvykti. Pavyzdžiui, nusprendi – noriu, kad dingtų tas daiktas – ir tada imi kurti, kaip tai galėtų atsitikti. Vyksta atvirkštinis procesas. Kadangi magijos mokausi labai seniai, tai mano galvoje yra tūkstančio triukų biblioteka; bandau ištraukti ir rikiuoti, kaip vienas triukas galėtų padėti kitam. Muzikoje ieškai skambesio, o magijoje ieškai to, kas atrodytų ne realu ir neįmanoma.

Tavo pasirodymai labai smagūs, nuotaikingi, įtraukia kiekvieną žiūrovą ir pralinksmina. Kaip nusprendei, kad pačiam tinka komedinis žanras?

Pradžia buvo visai ne tokia. Kadangi magija pradėjau užsiimti paauglystėje, tai klausiausi sunkios ir sudėtingos muzikos, žavėjausi kitokiais herojais, tad ir mano sceninis įvaizdis buvo piktas ir apsikarstytas kaukolėmis

Rokas myli savo žiūrovus ir po pasirodymų mielai su jais bendrauja.

D. Norkūnienės nuotraukos

„Sielos“ galerijos žiūrovų linkėjimai nuostabiam magui ir Lietuvai.

ir raudonais kaspinais, simbolizuojančiais kraują. Tuo metu lankiau magijos būrelį pas magą Arvydą Stonį ir pastebėjau vieną dalyką – jei aš suklystu, visi juokiasi iš manęs, o jei kiti suklysta, nieko panašaus nevyksta. Man visi sakė – daryk komedijas, bet aš pykau ir ignoravau tai kokių šešerius metus. Kai ėmiau studijuoti, atsipalaidavau, pasibaigė ta sunki paauglystė, į gyvenimą ėmiau žiūrėti paprasčiau ir pajutau, kad kai aš juokauju ir kai juokiasi visi žiūrovai, po pasirodymo visi išeina gerose nuotaikose, įvyksta apsikeitimas geromis energijom.

Kaip atradai Ameriką?

Nuo vaikystės Amerika buvo svajonių šalis. Amerikietiški filmai, muzika, viskas buvo žavu, bet taip toli ir nepasiekiamo. Mano brolis ir pusserė, norėdami kažką pagirti, visada sakdavo – čia tikra Amerika. O ir tėtis pagarbiai – o, šita mašina iš Amerikos! Tada aš ėmiau galvoti, kad man būtina reikia pamatyti tą Ameriką. Kai buvau studentas, išvažiavau į JAV dirbti labai sunkaus darbo pagal specialią „Work and Travel“ programą. Man tada buvo 20 metų, aš dirbau New Yorke, turtin-guose rajonuose ir galvojau – kokia ne-

sąmonė ta Amerika, – man taip tada ji nepatiko. Kažkodėl pramokau ispaniškai, lenkiškai, bet ne angliškai. Mane laikė tik tai, kad galvojau – visus sunkiai uždirbtus pinigus išleisiu savo svajonei – pamatyti savo magijos herojus Las Vegas. Vieną dieną skaitau – Arkansas vyks magijos festivalis, kur suskris visos magijos žvaigždės. Parašiau net komentarą, kaip tai nuostabu, ir aš būtinai atvažiuosiu pasižiūrėt. Mano komentarą pastebėjo festivalio organizatorius, peržiūrėjo internete mano įdėtus triukų video ir parašė man: atvažiuk ir parodyk pats tuos triukus žmonėms. Jie man apmokėjo skrydį, dar davė pinigų, ir tai man prilygo stebuklui, – vieną dieną aš plaunu indus, nešioju baro kėdes, o kitą jau sėdžiu spaudos konferencijoje su savo magais herojais kaip lygiavertis dalyvis prie vieno stalo. Nuo to karto aš pamilau Ameriką, nes pamačiau, kokio masto, kokio lygio čia vyksta pasirodymai. Tada nuskridau į Las Vegas, pamačiau David Copperfield, Criss Angel, visus savo herojus ir tuomet nusprendžiau vėl čia sugrįžt. Nuo tada kas metai tai mėnesiui, tai savaitei ėmiau atvažinėti. Dabar jau turiu legalią atlikėjo vizą, kuri man suteikia galimybes laisvai čia būti ir dirbti.

Praejusiais metais buvai kaip ir emigravęs į JAV. Visa Lietuva patikėjo, kad dabar Rokas liks ir gyvens čia, bet sugrįžai į Tėvynę, kitaip nei kai kurie kiti emigrantai. Kodėl?

Metus prabuvau ir supratau vieną labai įdomų dalyką, kurį sau pripažinti buvo sunku. Supratau, kad nors nuo tavęs ir priklauso tavo gyvenimas, Amerikoje tu nebūsi kitoks nei esi. Būti Las Vegas maža žuvele nėra taip reikšminga, kaip būti stambia žuvimi Lietuvoje. Nors ir Las Vegas aš turėjau neblogų pasiekimų ir ryšių, bet vis tiek nesu Copperfield.

Be to, man yra labai svarbu socialinis aspektas – bendruomenės įtraukimas. Amerikoje aš negaliu daryti jokios įtakos niekam, net čia gyvenantiems lietuviams, o Lietuvoje manęs labai laukia. Du kartus per mėnesį aš važinėju po kaimo ir provincijos mokyklas, rengiu savo pasirodymus, pasakoju savo istoriją ir matau, kaip vaikai džiaugiasi, kad aš atvažiuoju pas juos. Net imu tikėti, kad gal kažkam iš tų vaikų esu pavyzdys, kaip sukurti savo ateitį.

Bet Amerika niekur nedingo, aš turiu daug ryšių čia, skraidau dažnai ir skraidysiu dar dažniau. 2020 m. sausį skrendu į Los Angeles dalyvauti televizijos laidoje, kovo mėnesį turiu darbą Las Vegas. O gal vieną dieną aš vėl atskrisiu metams ar dviem. Apsiuosčiau, nukrito daug iliuzijų, supratau, kad Amerikoje pinigai neauga ant medžių, juos reikia užsidirbti. O ir Lietuvoje, jei dirbi, tai ir užsidirbi.

Lankaisi kaimo mokyklose, neigaliųjų reabilitacijos ir pabėgėlių centruose, globos namuose. Ką pačiam kaip asmenybei duoda savanorystė?

Savanorystė yra išlipimas iš savo burbulo. Natūralu, kad mes daugiausiai laiko praleidžiame savo darbe, tai atneša mums materialinę gerovę. Savanoriaujant tu atsiduri tokioje aplin-

R. Bernatonis, kurdamas magijos triukus, bando sugalvoti ir atlikti tai, ką žiūrovai palaikytų tikru stebuklu.

koj, kokioj kitaip niekada nebūtum. Atsiranda daug suvokimo apie pasaulį. Tas suvokimas neužsilieka, jis kaip raumuo, kurį turi visą laiką prižiūrėt – kaip skaitymą, sportą, kalbas. Tu lavini savo empatiją, kad būtum bendruomenės dalis, ir tai man labai daug duoda. Atvažiavimas į kokią kaimo mokyklą jiems yra didžiausias įvykis, ir tu supranti, kad tiems vaikams nerealus pasiekimas atrodo net gyvenimas Vilniuje. Ir kai tu pasakoji, kad buvai toks pat kaip jie iš mažo miestelio, iš Lentvario, bet daug dirbai, stengeisi ir pasiekei to, ko nori. Jums irgi ne viskas seksis, sakai jiems – negalite nuleisti rankų. Tu galvoji, kad tai, ką sakai, visiems yra seniai žinoma, bet, pasirodo, kad taip nėra.

Provincijoje aš susitinku labai šviesių žmonių, mokančių keturias kalbas, visur apkeliausių, su kūrusių šaunias bendruomenes. Man tai tokia magija, aš visiems jiems duočiau Nobelio premiją.

Visi pastebi Tavo charizmą, energiją, pozityvumą. Ką tik kalbėjau su paties drauge ir pagalbininke Justina, kuri sakė – aš taip pavargstu po pasirodymų, jau noriu ilsėtis, o Rokas nerimsta iki pirmos nakties, negali nuraminti savo energijos. Ar niekad nepavargsti, ar neapninka juodos mintys? Kaip su tuo jaunas žmogus dorojasi?

Labai įdomus dalykas, bet ir labai pavojingas yra internetas. Tu matai, kad visą laiką kažkam sekasi geriau, ir tu stengiesi daryti dar geriau, ir tas aktyvus gyvenimas sekina. Blogos mintys ateina ir dėl nuovargio, ir dėl prastos mitybos keliaujant ir įveikiant didelius iššūkius, bet aš neforsuoju. Leidžiu toms mintims būti kartu, ir suprantu, kad negali viskas būti tik labai gerai arba labai blogai. Kai kuriu, skaitau, kai būnu vienas, aš labai susikoncentruoju ir būnu labai ramus; mane erzina visokie juokai, bet kai išeinu pas žmones, manyje kažkas įsijungia. Aš mėgstu bendrauti, mane žmonės pakrauna, man patinka matyti žmoguje gerąsias puses ir iš jų mokytis.

Ar skaičiuoji pasirodymus?
Oi, ne. Kai buvau aštuoniolikos, rašydavau į tokia knygutę, paskui atsibodo. Tada skaičiuodavom prodiuserinei kompanijai, su kuria dirbau, nes reikėjo statistikai, bet ir tai atsibodo. Jei reikėtų spėti, tai pasakyčiau, kad per metus surengiu 70-80 rimtų pasirodymų.

Dėkoju už pokalbį.

TEATRŲ IR KONCERTŲ SALĖSE

Ryan McKinny – Joseph De Rocher ir Gordon Hawkins – kalėjimo viršininkas.

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

„Menas yra meilė“, – atmintyje įstrigo užrašas, matytas vienos meno galerijos vitrinoje. Ir menas, ir meilė yra jėga, – su tokia mintimi išėjome po nepaprastai intensyvaus spektaklio Čikagos Lyric operoje šeštadienio vakarą. Dėl susiklosčiusių aplinkybių šį pastatymą pamatėme vėlai – tai buvo priešpaskutinis „Dead Man Walking“ spektaklis.

Ši opera – apie meilės ir tikėjimo jėgą. Taip pat – apie atgailos ir sugebėjimo atleisti svarbą. Ji sukurta pagal 1993 m. Sisters of St. Joseph of Medaille vienuolės Helen Prejean knygą. Seselė Helen – ir pagrindinė operos herojė. Kompozitorius Jake Heggie, bendradarbiaudamas su nuolatinio savo libretistu Terrence McNally, visą kūrinį grindžia dviejų asmenybių-antipodų bendravimu ekstremaliomis aplinkybėmis: tai savo tikėjimo išbandymo keliu einanti seselė Helen ir Louisiana valstijos Angola kalėjime už sunkius nusikaltimus – išprievartavimą ir žmogžudystę – nuteistas (nors ir neprisipažinęs) bausmės įvykdymo laukiantis mirtininkas Joseph De Rocher.

Seselės Helen knyga, pasirodžiusi 1993 metais, visuomenėje sukėlė didžiulį rezonansą. 1995 m. pagal ją buvo sukurtas filmas (rež. Tim Robbins, seselė Helen – Susan Sarandon, Joseph De Rocher – Sean Penn), o 2000 m. San Francisce įvyko pasaulinė J. Heggie operos premjera. Ar operinis žanras yra tinkamas nagrinėti nūdienos aktualijas ir opias problemas? Šis kūrinys akivaizdžiai parodo – taip, tinkamas. Gali ir turi. (Žinoma, ir klasikinėse operose keliama svarbūs egzistenciniai klausimai, tik jie dažnai įvelkami į alegorinį rūbą, o personažai prabilsta kitų epochų herojų lūpomis).

Lyric pastatyme puikiai sugyvena jauni, Čikagos scenoje debiutuojantys atlikėjai, visų pirma, žinoma, bosas baritonas Ryan McKinny (Joseph De Rocher) ir prityrusios scenos primadonos Patricia Racette (seselė Helen) bei Susan Graham (Joseph De Rocher motina). Puikūs ir dirigentės Nicole Paientment bei visos pastatymo komandos – režisieriaus Leonard Foglia, scenografo Michael McGarty ir kostiumų dailininko Jess Goldstein – debiutai.

Beje, Lyric Opera pirmą kartą į savo erdves „išleido“ aštrių siužetų kompozitorių J. Heggie (jo „Moby Dick“ praėjusį sezoną Harris teatre rodė kita „vėjų miesto“ operos trupė – Chicago Opera Theatre). Tai ir puikus rinkodaros žingsnis – dar niekada Lyric Opera House neteko matyti tiek jaunų veidų, kaip praėjusio šeštadienio vakarą. Prieš mus sėdėjo penkiasdešimtmetė moteris, į spektaklį atvedusi savo vaikus. Iš jų reakcijos matėsi, kad šiuose rūmuose jie – pirmą kartą. Ta moteris, tikriausiai, nebuvo vienintelė salėje, prieš du dešimtmečius San Francisce stebėjusi pirmąjį „Dead Man Walking“ pastatymą... Įdomu, kaip kūrinys gvildenamos problemos atrodo šių dienų visuomenės kontekste?

Ši J. Heggie opera yra viena populiariausių pasaulyje – ją savo scenose atliko jau 70 teatrų penkiuose žemynuose, pasirodė dvi operos įrašų laidos. Tikintys ir netikintys žmonės greičiausiai spektaklį suvokia skirtingai. Pastariesiems svarbiausia tur-

Patricia Racette – seselė Helen ir Ryan McKinny – Joseph De Rocher.

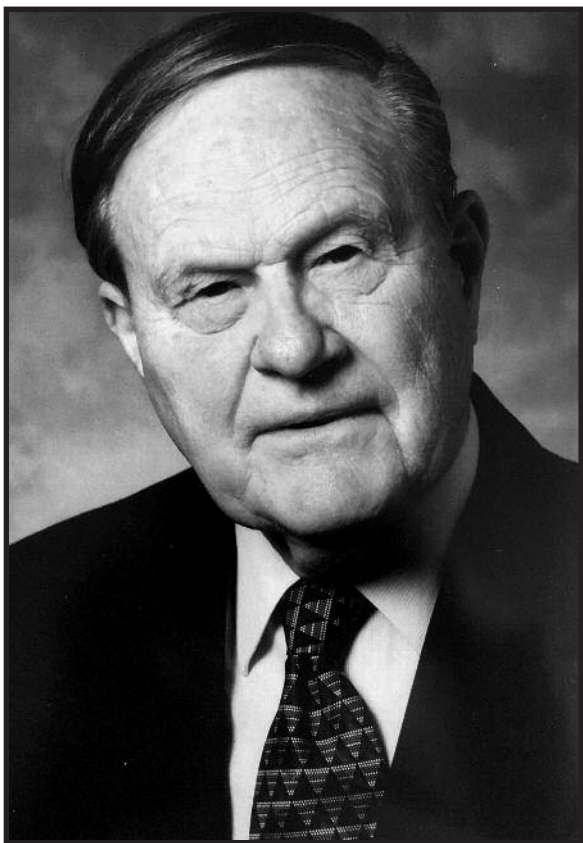
būt yra mirties bausmės klausimas – būti ar nebūti. Tuo tarpu tikintieji jame pirmiausia mato tikėjimo išbandymo kelionę, jiems turėtų būti svarbus atgailos, atsivertimo momentas. Tas atsivertimas, beje, nors ir pačiu paskutiniu momentu, bet įvyksta, atnešdamas sielos išgelbėjimo viltį.

Čikagos ir jos apylinkių gyventojai dar turi galimybę pamatyti šį neeilinį spektaklį – paskutinį kartą opera „Dead Man Walking“ bus atliekama šį penktadienį, lapkričio 22 d. Teatro internetinė svetainė – www.lyricopera.org, bilietų kasos tel. 312-827-5600, Lyric Opera House adresas – 20 North Wacker Drive.

Susan Graham – Joseph motina ir Patricia Racette – seselė Helen. Ken Howard nuotraukos

JAV vyriausybė po 16 metų pertraukos vėl sugrąžino mirties bausmę. Šalies Prezidentui Donald Trump paraginus taikyti griežtesnes bausmes už smurtinius nusikaltimus, JAV generalinis prokuroras William Barr nurodė Federaliniam kalėjimų biurui priimti naują mirtinų injekcijų protokolą, kad būtų galima vykdyti mirties bausmes. „Teisingumo departamentas laiko si įstatymo viršenybės ir mes skolingi aukoms ir jų šeimoms mūsų teisingumo sistemos nuosprendžių paspartinimą“, – tvirtinama W. Barr pareiškime. Dėl debatų apie mirties bausmės vykdymo metodus ir naudojamus vaistus, taip pat dėl Prezidento Barack Obama santūrumo šiuo klausimu jokiame kaliniui mirties bausmė nebuvo įvykdyta nuo 2003 metų. Prokuroras W. Barr nurodė Federaliniam kalėjimų biurui mirties bausmes vykdyti naudojant vieną mirtiną barbitūrato pentobarbitalio injekciją, kuri pakeičia ankstesnius trijų vaistų kokteilį su tiopentaliu. 2018 m. buvo įvykdytos 25 mirties bausmės, 2019 m. – 20. Šiomet dar neįvykdyta nei viena mirties bausmė.

Dr. Romualdas Kašuba.

Northern Illinois University College of Engineering and Engineering Technology pradžia: Valdas Adamkus, Nijolė Kašubienė, dr. Donatas Tījūnėlis, dr. Romualdas Kašuba. Indrės Tījūnėlienės nuotr.

Dr. Romualdą Kašubą prisimenant

INDRĖ TIJŪNĖLIENĖ

Romualdas Kašuba gimė Kaune, 1931 m. kovo mėn. 23 d. Šiame mieste baigė Montessori mokyklą, kurią dažnai prisimindavo, ir stebėdavosi bei džiaugdavosi, kad po daugelio metų dar palaikys ryšį su buvusiais bendraklasiais. Lietuvoje R. Kašuba spėjo baigti ketvirtąją gimnazijos klasę iki to laiko, kai grįžus sovietų okupacijai, su tėvais Juozu ir Ona (Savinyte) bei broliu Jonu 1944 m. spalio mėn. pasitraukė nuo raudonojo teroro.

Vokietijoje Romui teko dirbti ūkio darbus su karo belaisviais iš Belgijos. Karui pasibaigus, jis baigė gimnaziją Miunchene.

Į JAV Kašubų šeima atvyko 1948 m. gruodžio mėn. Dvejus metus padirbėjęs fabrikuose New York'e ir Čikagoje, Romualdas pradėjo mechaninės inžinerijos studijas University of Illinois, Urbana-Champaign ir 1954 metais ten baigė bakalauro studijas, po trejų metų – magistro, o 1962 metais įgijo daktaro laipsnį.

Savo studijas universitete R. Kašuba buvo pertraukęs du kartus: dirbdamas Danly Machinery Corporation, Čikagoje ir tuomet, kai tarnavo JAV kariuomenėje. Bebaigdamas studijas mokslų daktaro laipsniui įgyti, Romualdas susipažino su Nijole Mekyte. Jiedu sukūrė šeimą ir išsikėlė gyventi į Clevelandą. Ten gimė dukterys Vida ir Dalia.

R. Kašuba daug metų dirbo metalų gamybos procesų tobulinimo ir erdvių tyrimo srityse. Tuo metu dėl valstybinės saugos ir industrinio konkurencingumo buvo uždrausta spausdinti jo mokslinius darbus, kurių buvo parašęs jau daugiau nei trisdešimt.

Dirbdamas kosmoso srities reikalais užsiimančioje bendrovėje TRW, Inc., Romualdas dalyvavo projektuose „Saturn IV“, „Lunar Excursion Module of the Apollo System“ ir t.t. Įdomu, kad 1968 m. TRW dr. Kašubą trejiems metams „paskolino“ Cleveland State universitetui, kad jis jiems sukurtų pobakalaurinės mechaninės inžinerijos programas.

Profesoriodamas Cleveland State University, vasaromis dr. Kašuba dirbo Warner and Swasey Research Center. Paskaitas Romualdas yra skaitęs Japonijoje, Kinijoje, Lietuvoje, Vokietijoje, Danijoje, Italijoje, Australijoje, Lenkijoje ir Prancūzijoje.

Dr. Romualdas Kašuba buvo aukštai vertinamas ir apdovanotas daugeliu žymenų: Fellow American Society of Mechanical Engineers (ASME); Certificate of Appreciation from ASME Design Division; Distinguished Faculty Award, Cleveland State University; Sigma Xi; Tau Beta Pi; Certification of Recognition from NASA Inventions and Contribution Board for Developing New Technology.

1994 metais jis, kaip nusipelnęs mokslininkas,

buvo pakviestas skaityti paskaitas Tokyo Institute of Technology. 1998 m. Kauno Technologijos universitetas Romualdai Kašubai suteikė Garbės daktaro laipsnį. 2004 m. mechaninės inžinerijos fakultetas University of Illinois įteikė jam „Distinguished Alumnus Award“, o Lietuvos Respublikos Švietimo ministerija pagerbė už gyvenimo pasiekimus inžinerijos ir technikos srityse. Dr. Kašubos pastangomis bendrojo inžinerijos lavinimo programa „EUGENES“ buvo prieinama 25,000 Northern Illinois University studentų bei pramonės vadovų.

Dr. Romualdas Kašuba visuomet kėlė sau labai didelius iššūkius ir aukštus standartus. Kolegos stebėjosi jo išskirtiniu išsilavinimu inžinerijos srityje. Apie tai byloja ir jo tyrinėtų mokslo darbų temos, tokios, kaip „Medžiagų atsparumas ekstremaliose sąlygose“, „Erdvės sistemų konstrukcija maksimaliam patikimumui“, „Hiperdinamika“, „Mechaninių jėgų perdavimo sistemos“, „Efektyvių didžiųjų vėjo turbinų struktūra pasaulyje“ ir t.t.

University of Illinois (Urbana, Champaign) „Lithuanian Club“ – Dr. Romualdas Kašuba trečioje eilėje septinas iš kairės.

Dr. Romualdas Kašuba, 1968 m. pradėjęs profesoriauti Cleveland State University, pasižymėjo savo žiniomis, todėl jo karjera sparčiai kilo: 1985 m. gavo paskyrimą tapti visos College of Engineering doktorantūros programos vedėju. Po nacionalinio konkurso 1986 m. buvo parinktas sukurti naują inžinerijos programą Northern Illinois University (NIU) College of Engineering and Engineering Technology (CEET). Tie darbai pareikalavo milžiniškų pastangų – reikėjo suorganizuoti finansinę paramą, pasirūpinti patalpomis, atrinkti profesūrą keturiems departamentams.

Kai R. Kašuba, būdamas dekanas emeritus, 2004 metais buvo išlydėtas į pensiją, didžioji universiteto salė buvo pavadinta jo vardu – „Dean Romualdas Kasuba Auditorium“. Jis tapo pirmuoju dar projektuojamo NIU College of Engineering and Engineering Technology dekanu. Turėdamas vienuolikos metų gamybinės, aštuoniolikos metų akademinės patirties bei nestokodamas administracinio darbo įgūdžių, R. Kašuba pateisino prisiimtą iššūkį išvystyti tokio lygio kolegiją, kuri prilygtų aukščiausiams nacionaliniams standartams.

Dr. Kašubai vadovaujant, kolegija su Elektros, Mechaninės, Industrijos ir Technologijos inžinerijos departamentais išaugo iki 1,620 studentų, 50 profesorių, 10-ties nepilnu etatu dirbančių profesorių, 60 pobakalaurinių asistentų ir dar 20-ties personalo darbuotojų.

Labai greitai gavusi aukštą ABET įvertinimą, kolegija turi pasaulinio masto įrangą, kelis tyrimų centrus, plačiai bendrauja su valstybinėmis agentūromis. Svarbiausia – kolegija tapo pripažinta nacionaliniu mastu dėl kokybiškų edukacinių programų, sėkmingo akreditavimo. Po septyniolikos darbo metų dr. Romualdai Kašubai išeinant į pensiją, Northern Il-

linois universitetas jam suteikė „Dean Emeritus“ ir „Professor Emeritus“ titulus.

Ypač daug savo pastangų ir darbo R. Kašuba skyrė Lietuvai. Pvz., tarp NIU CEET Tarybos narių buvo dr. Stepas Matas, Romas Bublys, dr. Donatas Tījūnėlis ir Valdas Adamkus. Mechanikos inžinierius dr. Algirdas Marchertas buvo pakviestas dėstyti mechanikos inžinerijos departamente.

Gal dėl tėvų auklėjimo, gal tarnaudamas JAV kariuomenėje, Romas tapo labai nuoseklus, preciziškas, pateikdavo itin tikslus duomenis, rezultatus. Jis didžiavosi savo žento Mark Metzger atsakingomis pa-

Iškilusiam NIU College of Engineering and Engineering Technology dr. R. Kašuba buvo pakviestas sukurti naują inžinerijos programą.

reigomis atominiame lėktuvnešyje „USS Carl Vinson“, kuri jis buvo aplankęs ir mums apie jį ne kartą yra pasakojęs.

Romas, tikriausiai, būtų buvęs neblogas ūkininkas, jei nebūtų nugalėjusi meilė inžinerijai... Gyvendami Čikagos priemiestyje St. Charles, Kašubos turėjo didelį sklypą, kuriame Romas augino visą „jūrą“ pomidorų, aviečių ir serbentų. Su žmona Nijole jie kviesdavosi pas save draugus paviešėti ir pasirinkti sodo gėrybių.

Sekmadieniais, nors gyveno toli nuo Pasaulio lietuvių centro Lemonte, Romas ir Nijolė atvažiuodavo į PLC, kur Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje yra aukojamos šv. Mišios, PLC salėje laukia kavutė, dažnai būna įvairūs renginiai. Jau tokį kelią įveikę, Kašubos neskubėdavo namo, pasinaudodavo proga su bičiuliais pabendrauti, papietauti „Smilgoje“ arba „Old Vilnius“ restorane.

Dr. R. Kašuba su žmona Nijole prie jo garbei pavadintos didžiosios universiteto salės.

Romui ypač patiko a. a. Aldonos Šoliūnienės, o dabar jos dukters Žitos Kušeliauskienės renginiams gamina mos salotos. Žinojome, kad paskutinį žalią lapelį dubenėlyje reikia palikti Romui. „Smilgoje“ užsisakydamas kopūstų sriubos, Romas džiaugėsi bulvėmis. Vieną kartą nepagalvojo ir besiteiraudamas, ar yra bulvių sriuboje ar tik šalia, jis paklausė „Ar bulvės viduj ar lauke?“ Sužiurome pro langą...

Romualdas mėgo sportą – ne tik stebėti varžybas, bet ir pats sportuoti. Jis žaidė futbolą („soccer“), priklausė Great Neck L.I., N.Y., Soccer Club, buvo Čikagos LITUANICA CLUB narys.

Išėjęs į pensiją ir būdamas NIU emeritus, dr. Kašuba universitete tebeturėjo savo kabinetą ir dalyvavo universiteto veikloje.

Romas mėgo muziką. Kai ligoninėje atrodė, kad jau prarandąs sąmonę, dukros paklausė jo, ar norėtų, kad jos jam paleistų Glen Miller orkestro muziką. Paspaudė ranką, – buvo aišku, kad Romas atsakė teigiamai. Kai muzikos

nebenorėjo, dar įstengė duoti ženklą.

Šeima rado popieriaus lapas, kuriame Romo ranka buvo parašytos kelios mintys. Jis rašė, kad jo gyvenimas buvo labai įdomus, ir jei tektų pakartoti, jis beveik nieko nekeistų. Dar rašė, kad gyvenimas buvo serija įvykių – vaikystė, pradžios mokykla, sovietų ir nacių okupacijos Lietuvoj, bėgimas nuo okupantų, gyvenimas lageryje (gyvenvietė pasitraukusiems nuo sovietų teroro) Vokietijoje, emigravimas į Ameriką – darbas fabrikuose, studijos universitete, kareivis JAV kariuomenėje, sportas, akademinė karjera, laimingas šeimyninis gyvenimas, veikla išėjus į pensiją, ilgametis bendravimas su draugais.

Jis rašė, kad visa tai padėjo suformuoti jo pasaulėžiūrą, filosofiją. Į gyvenimą jis žiūrėjo kaip į sporto varžybas, kur („fair play“) teisingumas yra būtinybė. Jei laimi, su pralaimėjusiais elkis pagarbiai, kaip su lygiais. Nesirūpink, jei būsi pakeistas – tai yra ženklas, kad dar reikia patobulėti. Visuomet būk geras komandos narys ir padėk kitiems būti gerais komandos nariais.

Betvarkydamas savo numylėtus pomidorus Romas griuvo, patyrė sunkią traumą – jam skilo dubens kaulas. Po Delnor ligoninės dar gydėsi Greenfields of Geneva centre. Grįžęs į namus, vėl bendravo su knygomis, per televiziją sekė savo mėgstamų futbolo („soccer“) komandų varžybas, dėl

liojo nuotraukas, tvarkė užrašus... Sveikatai palaikyti mankštinosi. Namuose vėl krito ir vėl ligoninė... Darbštuolio širdis pavargo, ir 2019 m. spalio mėn. 10 d. Viešpats pasikvietė dr. Romualdą Kašubą į savo Amžinąjį sodą...

Iš pirmo žvilgsnio išimylėjusi, po keturių pasimatymų susižiedavusi ir dar po kelių mėnesių ištėkėjusi Nijolė Kašubienė prisimena, kad per 58 santuokos metus jiedu su Romualdu nė karto nebuvo rimtai susipykę.

Romas „iškeliavo“ būdamas ligoninėje, šeimos glėbyje, apsuptas ne tik žmonos, bet ir dukterų dr. Vidos bei Dalios su vyru Mark Metzgers ir vaikais – Romo ir Luko.

Spalio 16 d. atsisveikinome su JAV kariuomenės veteranu, ištikimu Lietuvos sūnumi dr. Romualdu Kašuba. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje buvo aukojamos šv. Mišios, jis buvo pagerbtas JAV kariuomenės apėgomis. Po pietų PLC Banys salėje dr. Romualdas Kašuba buvo palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Ambasadoje – diskusija apie sovietų nusikaltimus Lietuvoje

LR ambasados JAV nuotr.

Lapkričio 15 d. Lietuvos ambasadoje JAV surengta diskusija apie sovietų nusikaltimus pokario Lietuvoje. Diskusijos dalyvius pasveikino Lietuvos krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis ir ambasadorius Rolandas Kriščiūnas. Pranešimus skaitė šiuo metu su Fulbright stipendija akademinę stažuotę Columbia universitete atliekanti dr. Dovilė Sagatienė, bei Lepage centro Villanovos universitete direktorius Jason Staeinbauer. Diskusiją moderavo JAV Kongreso bibliotekos teisės tyrimų centro direktorius dr. Peter Roudik.

Ministras R. Karoblis pažymėjo, kad Antrojo pasaulinio karo pabaiga pasauliui atnešė taiką, tačiau Lietuvai ji reiškė okupaciją ir dar vieną karą.

„Kova prieš sovietinę okupaciją buvo vienas skausmingiausių XX a. Lietuvos istorijos periodų, kurio metu šalis prarado penktadalį savo gyventojų. Antrojo pasaulinio karo nusikaltimai turėjo Niurnbergo teismą, bet sovietų nusikaltimai savo Niurnbergo neturėjo“, – sakė ministras.

„Kalbėdami apie sovietų nusikaltimus, visų pirma siekiame, kad tokie nusikaltimai niekuomet daugiau nepasikartotų ne tik Lietuvoje, bet ir kurioje kitoje šalyje“, – sakė ministras.

Pagrindinį pranešimą skačiusi D. Sagatienė analizavo S. Drėlingo prieš Lietuvą bylą, kurioje buvo konstatuota, kad sovietinių represinių struktūrų vykdyti nusikaltimai Lietuvoje gali būti laikomi genocidu. D. Sagatienė nagrinėjo, ar ši byla gali tapti lūžio tašku vertinant Sovietų nusikaltimus ne tik Lietuvoje, bet ir kituose okupuotose kraštuose.

Sovietinėse represinėse struktūrose dirbęs S. Drėlingas buvo pripažintas kaltu dėl genocido. Europos Žmogaus Teisių Teismas konstatavo, kad Lietuvos teismai tinkamai motyvavo savo sprendimus dėl to, kad partizanai buvo reikšminga lietuvių tautos, kaip nacionalinės, etninės grupės, dalis ir atsakomybė už genocidą prieš juos buvo įtvirtinta tarptautiniuose teisės aktuose.

LR ambasados JAV info.

Amb. R. Kriščiūnas (k.) ir Lietuvos krašto apsaugos ministras R. Karoblis.

Iš k.: D. Sagatienė, K. Vaškelevičius, P. Roudik ir J. Staeinbauer.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Patvirtinta JAV parama Lietuvos saugumui

Washingtonas/Vilnius (KAM inf.) – Krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis Washingtone, prieš artėjančią NATO lyderių susitikimą, gavo JAV Kongreso narių Mike Conaway, Ruben Gallego ir Marsha Blackburn patvirtinimą apie visokeriopą JAV paramą Lietuvos saugumui.

„Tvirti transatlantiniai ryšiai yra NATO esmė ir pagrindas. Esu tikras, kad artėjantis Londono lyderių susitikimas tik dar kartą patvirtins, jog Aljansui alternatyvos nėra ir negali būti. Per 70 egzistavimo metų NATO patyrė ne vieną iššūkį, tad dabartinį – sėkmingai adaptuotis prie pasikeitusios saugumo padėties pasaulyje – sąjungininkės įveiks laikydamosi įsipareigojimų, vienodai vertindamos grėsmes ir skirdamos kovai su jomis atitinkamą finansavimą“, – sakė kraš-

to apsaugos ministras Washingtone surengtoje konferencijoje, skirtoje artėjančiam NATO lyderių susitikimui Londone aptarti.

Ministras kalboje pabrėžė, kad Rusija yra viena iš didžiausių nūdienos grėsmių, tačiau ilgalaikėje perspektyvoje būtina matyti ir Kinijos vaidmenį, kurios auganti ekonominė galia, investicijos į kritinę infrastruktūrą bei ambicijos kelia grėsmę Aljanso narams.

Krašto apsaugos ministras R. Karoblis Washingtone taip pat skaitė pagrindinį pranešimą vienoje NATO industrijos forumo diskusijų NATO gynybos ir atgrasymo stiprinimo tema. Pasak jo, po 2014 m. prasidėjusi NATO adaptacija nėra baigta, būtina toliau greitinoti sprendimų priėmimą ir pajėgų parengtį.

UNESCO būstinėje prisimintas „Baltijos kelias“

Paryžius/Vilnius (URM inf.) – Paryžiuje, vykstant 40-ajai UNESCO Generalinės konferencijos sesijai, Lietuvos nuolatinė atstovybė surengė minėjimą, skirtą „Baltijos kelio“ 30-mečiui. Renginiu taip pat paminėta dešimties metų sukaktis nuo tada, kai šio unikalio įvykio archyvų rinkinys buvo įrašytas į UNESCO „Pasaulio atminties“ programos tarptautinį registrą.

Minėjimo dalyviams parodytas užsienio reikalų ministerijos užsakyta režisierės Lauros Paukštės ir kū-

rybinės komandos sukurtas filmas „Nepakartojamas Baltijos kelias“.

„Baltijos kelias“ – 600 kilometrų ilgio Lietuvą, Latviją ir Estiją sujungusi 2 milijonų susikibusių žmonių grandinė, suorganizuota 1989 metais rugpjūčio 23 dieną. Lietuvos nuolatinė atstovė per renginį UNESCO būstinėje atkreipė dėmesį į sudėtingas tų laikų technologijų sąlygas rengiant šią akciją, kai nesant socialinių tinklų buvo koordinuojamasi pasitelkiant radiją ir vietos bendruomenėse.

Siūloma pagerbti šventąjį Joną Paulių II

Vilnius (ELTA) – Seimas pritarė siūlymui paskelbti 2020 metus Šventojo Jono Pauliaus II metais. Projektas parengtas, atsižvelgiant į tai, kad kitais metais bus minimos Jono Pauliaus II gimimo 100-osios metinės.

Seimui siūloma pagerbti popiežių, kuris savo veikla ir autoritetu prisidėjo prie Lietuvos ir kitų ES valstybių vertybinių pokyčių, laisvės siekimo ir ES bendrystės stiprinimo.

„Šventasis Jonas Paulius II – pirmasis Lietuvą aplankęs popiežius. 1993 m. įvykęs jo vizitas suteikė didelę moralinę ir diplomatinę paramą nepriklausomybę atgavusiai Lietuvai, stiprino tautos dvasią ir vienybės siekį“, – sakoma nutarimo projekte.

Atkreipiamas dėmesys į tai, kad Jonas Paulius II rėmė Europos integ-

Seimas pritarė siūlymui 2020 Šventojo Jono Pauliaus II metais. Diena.lt nuotr.

raciją atkuriant jos vienybę, kai geležinė uždanga skyrė pasaulį į du priešingus blokus, tapo pagrindiniu permainingų, įvykusių 1989 metais, architektu.

Diplomus automatiškai pripažins Europoje

Vilnius (Mano vyriausybė) – Baltijos ir Beniliukso šalys tampa pirmosiomis ES šalimis, praktiniais veiksmais kuriančiomis bendrą Europos švietimo erdvę.

Briuselyje už aukštąjį mokslą atsakingų ministrų pasirašoma ketinimų deklaracija atvers kelius platesniam automatiniam aukštojo mokslo kvalifikacijų pripažinimui.

Tai bus atviras šešių valstybių susitarimas, prie kurio galės jungtis ir kitos ES šalys.

Už aukštąjį mokslą atsakingiems Beniliukso ir Baltijos šalių ministrams ketinimų deklaracija išreiškus politinę valią, bus rengiamas daugiašalis susitarimas dėl dviejų Europos regionų automatinio aukštojo mokslo kvalifikacijų pripažinimo.

Prie šio susitarimo vėliau galės jungtis ir kitos ES šalys, atitinkančios kokybinius standartus ir taikančios

studijų kokybės užtikrinimo mechanizmus.

Neturint susitarimo dėl automatinio pripažinimo, aukštojo mokslo visų pakopų – bakalauro, magistro, doktorantūros – diplomai kitoje šalyje pripažįstami laikantis specialių procedūrų, kurios reikalauja laiko.

Pasirašius daugiašalį susitarimą, Belgijos, Liuksemburgo ir Nyderlandų bei Estijos, Latvijos ir Lietuvos piliečių aukštojo mokslo kvalifikacijos tose šalyse bus pripažįstamos automatiškai.

Šiuo metu, pavyzdžiui, baigus bakalauro studijas Liuksemburge ir norint toliau studijuoti ar dirbti Lietuvoje, reikia kreiptis į Studijų kokybės vertinimo centrą arba aukštąsias mokyklas, kad įgytos aukštojo mokslo kvalifikacijos būtų pripažintos. Akademinių pripažinimo procedūra paprastai užtrunka apie mėnesį.

D. Trump patikėtinis pripažintas kalto Rusijos aferoje

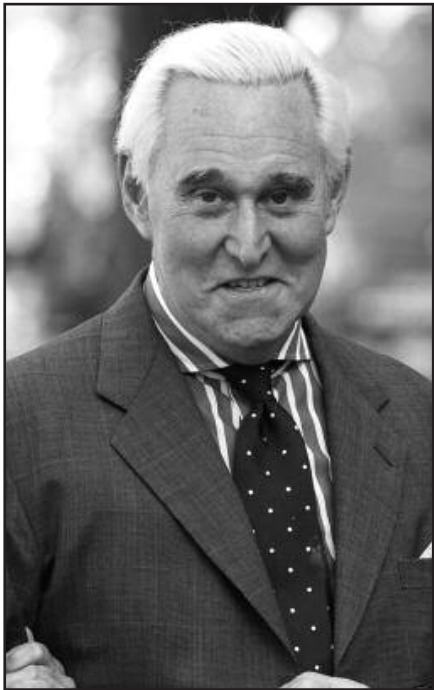
Washingtonas (ELTA) – Ilgameitis JAV prezidento Donald Trump patikėtinis Roger Stone vadinamajame Rusijos skandale pripažintas kalto pagal kelis kaltinamuosius punktus. Prisiekusieji lapkričio 15 d. Washingtone po dvi dienas trukusių konsultacijų priėjo prie išvados, kad 67-erių R. Stone, be kita ko, pateikė melagingus liudijimus ir trukdė teisingumui.

Vasarį turėtų paaikškėti baudmės dydis. R. Stone visus kaltinimus neigė.

Ši byla susijusi su specialiojo tyrėjo Robert Mueller tyrimu – jis aiškinosi, ar per 2016 metų rinkimų kampaniją būta susitarimų tarp D. Trump stovyklos ir Rusijos atstovų. R. Stone 2015-aisiais dirbo su D. Trump – ruošiantis 2016-ųjų prezidento rinkimų kampanijai. Jie ir po to palaikė glaudų kontaktą.

Kaltinimai R. Stone susiję su programišių ataka prieš demokratų per 2016-ųjų rinkimų kampaniją. Tada buvo nutekinti elektroniniai laišakai iš H. Clinton aplinkos.

R. Mueller komanda kaltina R. Stone melagingai liudijus Kongresui apie tai, ką jis žinojo apie kibernetines

R. Stone pripažintas kalto. New York Post nuotr.

atakas ir su kuo apie tai kalbėjo. Be to, jis spaudęs kitus liudytojus pateikti neteisingus parodymus.

M. Bloomberg netaupys politinei reklamai

New Yorkas (ELTA) – Buvęs New Yorko meras milijardierius Michael Bloomberg, svarstantis galimybę stoti į kovą dėl Baltųjų rūmų kaip Demokratų partijos atstovas, ketina išleisti apie 100 mln. dolerių politinei reklamai internete, diskredituojančiai JAV prezidentą Donald Trump.

Reklama daugiausia „bus skirta rinkėjams iš dvejojančių valstijų“ – Arizonos, Michigano, Pensilvanijos, Visconsino ir kitų.

Šiuo metu demokratų „prezidentinėse lenktynėse“ dalyvauja apie 20 pretendentų. Demokratų partijos suvažiavimas, per kurį paaikšės jos kandidatas į prezidento postą, bus surengtas 2020 metų liepos 13–16 dieno-

mis Milwaukee (Wisconsino valstija). Tyrimų tarnybos „Morning Consult“ surengtos apklausos duomenimis, M. Bloomberg remia 4 proc. rinkėjų demokratų.

Populiarumu jis gerokai nusileidžia buvusiam JAV viceprezidentui Joe Biden (31 proc.), senatoriui iš Vermonto valstijos Bernie Sanders (20 proc.) ir Massachusettso valstijai atstovaujančiai senatorei Elizabeth Warren (18 proc.).

M. Bloomberg nuo 2002 iki 2013 metų ėjo New Yorko mero pareigas. Jis taip pat garsėja kaip filantropas ir jo vardu pavadintos finansinių naujienų agentūros įkūrėjas. Žurnalo „Forbes“ vertinimu, jo turtas viršija 52 mlrd. dolerių.

MH17 katastrofos tyrėjai paskelbė naujų faktų

Haga (BNS) – Nyderlandų vadovaujamas tyrimas dėl 2014 metais virš Rytų Ukrainos numušto oro bendrovės „Malaysia Airlines“ reiso MH17 lainerio, paskelbė naujų perimtų pokalbių telefonu tarp aukšto rango Rusijos pareigūnų ir įtariamųjų, kuriuos ketinama teisti dėl šios katastrofos.

Tyrėjų pranešime sakoma, kad jie vėl ragina atsiliepti liudininkus, ką nors žinančius apie „įrašytus pokalbius telefonu tarp DLR [niekieno nepripažintos prorusiškų separatistų „Donecko liaudies respublikos“] ir aukšto rango Rusijos pareigūnų“.

„Ryšiai tarp Rusijos pareigūnų ir DLR lyderių, atrodo, buvo daug glaudesni“, nei manyta anksčiau, vaizdo pareiškime sakė Nyderlandų policijos Kriminalinių tyrimų skyriaus vadovas Andy Kraag.

Birželio mėnesį tyrėjai sakė, kad ketina Nyderlanduose 2020 metų kovą teisti tris Rusijos piliečius ir vieną ukrainietį dėl lainerio numušimo, tačiau atsakovai tikriausiai bus teisiami už akių.

„Boeing“ keleivinis lėktuvas, skridęs iš Amsterdamo į Kvala Lumpūrą, 2014 metais buvo numuštas virš Rytų Ukrainos, rusų gamybos raketa BUK. Žuvo visi 298 lainerioje buvę žmonės.

Tyrėjai sakė dabar nustatę, kad Rusijos pareigūnai ir ukrainiečių separatistai bendravo saugiais komunikacijos kanalais, kuriuos užtikrino Rusijos saugumo tarnyba FSB.

„Rusijos aukščiausio rango pareigūnai, bendraudami su kovotojais naudojo“ specialius telefonus, sakė Australijos federalinės policijos aukšto rango tyrėjas David Nelson.

Venecija ruošiasi dar vienam potvyniui

Venecija (ELTA) – Venecijoje buvo paskelbtas „raudonas“ pavojaus signalas, kadangi laukiama ne tik dar vieno potvynio, tačiau ir smarkių vėjų. Smogus pavojingai stichijai, į UNESCO paveldo sąrašą įtrauktame mieste yra paskelbta nepaprastoji padėtis.

Miesto meras Luigi Brugnaro įsakė uždaryti žymiąją Šv. Morkaus aikštę, kadangi regioną talžė smarkios

audros ir vėjai.

Prognozuojamas pavojingai aukštas 160 centimetrų vandens lygis.

Bažnyčias, parduotuves ir žmonių namus paveikė potvyniai, pasiekę aukščiausius vandens lygius per pastaruosius 50 metų.

„Mes sunaikiname Veneciją, kalbame apie milijardo eurų žalą“, – sakė L. Brugnaro.

Būsimas JAV ambasadorius žada tvirtus gynybos ryšius

Būsimasis JAV ambasadorius Lietuvoje žada stiprinti gynybos bendradarbiavimą, bet kol kas nekommentuoja galimybių šalyje nuolat dislokuoti amerikiečių karius.

„Manau, kad lietuviai ir toliau siekia didesnio (JAV) įsitraukimo. Kuo didesnis mūsų pėdsakas Baltijos regione, tuo, manau, laimingesnės yra pačios Baltijos šalys“, – JAV Senato Užsienio reikalų komiteto klausymuose sakė diplomatas Robert Gilchrist.

JAV įgyvendina įvairias paramos saugumui programas Lietuvoje, yra investavusios į karinius poligonus ir kitą infrastruktūrą, Lietuvos karių rengimą.

Lietuvos politikai ir diplomatai per susitikimus su amerikiečiais nuolat kelia klausimus dėl nuolatinio JAV karių dislokavimo šalyje.

R. Gilchrist apie tai sulaukė klausimo iš demokrato senatoriaus Tim Kaine, tačiau konkretaus atsakymo nepateikė.

„Manau, kad lietuviai ir visos Baltijos šalys toliau prašys tiek, kiek mes būsim pasirengę duoti. Žinoma, mes turėsime būti supratingi ir jautrūs jų saugumo rūpesčiams. Kalbant apie nuolatinį buvimą, dabar nesu pasirengęs to komentuoti, bet aiškiai manau, kad tvirti santykiai saugumo klausimais visais lygiais yra fundamentaliai svarbūs ar net egzistenciniai Baltijos šalių saugumui“, – kalbėjo diplomatas.

„Visada galime daryti daugiau ir žinau, kad jos (Baltijos šalys) visada siekia daugiau, bet pasakysiu, kad buvimas dabar – 500 karių su ‘Abrams’ tankais Lietuvos ir jos Baltijos kaimynių buvo sutikti entuziastingai“, – teigė jis.

R. Gilchrist vienu didžiausių Rusijos keliamų iššūkių Lietuvoje įvardijo dezinformaciją ir teigė, kad JAV bendradarbiavo su Lietuvos valdžia ir saugumo institucijomis kuriant programas, kurios padėtų labai anksti ją nustatyti.

Būsimasis ambasadorius gyrė Lietuvos pastangas pažaboti dezinformaciją ir teigė, kad iš jų gali pasimokyti ir amerikiečiai.

„Baltijos regione jie turi labai aktyvią viešąją ir privačią partnerystę. Paprasti piliečiai aktyviai stebi, kas pasirodo žiniasklaidoje, ir šiuo klausimu bendradarbiauja su Vyriausybe. Manau, kad tai yra ne tik įdomu, bet ir

Robert Gilchrist. „Twitter“ nuotr.

buvo labai produktyvu Lietuvoje“, – sakė R. Gilchrist.

Jis taip pat gyrė 2 proc. bendrojo vidaus produkto siekiantį Lietuvos gynybos finansavimą ir pabrėžė šalies tikslą iki 2030 metų krašto apsaugai skirti 2,5 proc. BVP.

Senatas dar turės patvirtinti R. Gilchrist kandidatūrą būti ambasadoriumi Lietuvoje.

Diplomatas yra buvęs ambasadorių Švedijoje ir Estijoje pavaduotoju, JAV Valstybės departamento Europos ir Eurazijos reikalų biuro vadovavo padaliniui, atsakingam už Baltijos ir Šiaurės šalių klausimus.

R. Gilchrist taip pat yra dirbęs ambasadoje Irake, Rumunijoje. Pastaruoju metu jis vadovavo JAV Valstybės departamento Operacijų centrui.

Siūlomas ambasadorius kalba ispanų, prancūzų, estų ir rumunų kalbomis.

R. Gilchrist šiose pareigose pakeis darbą baigusią ambasadorę Anne Hall. Ji ambasadorės pareigas ėjo nuo 2016 metų.

Apie savo homoseksualumą viešai paskelbęs diplomatas 2011 metais Estijoje atidarė LGBT festivalį „Baltic Pride“.

BNS

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

DRAUGO FONDAS

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel. 773-585-9500
www.draugofondas.org

ATLANTIC ExpressCorp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos 708-907-3000

Sekite savo siuntas: AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas: 8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priemimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Ruta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. W. end St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-8866

Gates Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-489-7701

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71 st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

Grand Duke's Restaurant
980 75th St, Downers Grove, IL 60516
Tel: 708-594-5622

Dolynka
5050 N Cumberland Ave office 21-v, Norridge, IL 60706
Tel: 773-600-2727

Šiuo metu jau surinkinėjame siuntas Kalėdoms!

Padovanokite savo vaikams, anūkams ir draugams

DRAUGAS NEWS

ir LITHUANIAN HERITAGE prenumeratą.

Du leidiniai – viena prenumerata!

Kaina JAV – tik 45 dol.

Tai puiki dovana norintiems anglų kalba skaityti apie Lietuvą: šalies žmones, politiką, kultūrą, istoriją, meną, sportą, kulinariją ir kt.

www.draugas.org/news • www.draugas.org/lh • www.facebook.com/DraugasNews

Paremkite DRAUGAS FOUNDATION apsipirkdami **amazon smile**

I ŽINGSNIS.
SUSIEKITE SAVO amazon.com PASKYRĄ SU **DRAUGAS FOUNDATION** PELNO NESIEKIANČIA ORGANIZACIJA.

Prisijunkite per smile.amazon.com ir paieškoje suveskite **DRAUGAS FOUNDATION**.

Šį veiksmą pakanka atlikti tik vieną kartą!

II ŽINGSNIS.
PAKEISKITE VISAS ŽYMELES (bookmarks) IŠ amazon.com Į smile.amazon.com

KASKART apsipirkdami Amazon internetinėje parduotuvėje įsitikinkite, kad jungiantės per smile.amazon.com, o ne www.amazon.com

Jums jungiantis ir apsiperkant per www.amazon.com, Jūsų parama DRAUGO NEPASIEKS.

Jeigu jau apsipirkote AMAZON internetinėje parduotuvėje jungdamiesi per smile.amazon.com, ir kaip paramos gavėję nurodėte **DRAUGAS FOUNDATION**, perkant kitus kartus, Jūsų parama jau automatiškai pasieks mus.

DRAUGAS

Nuosirdžiai dėkojame už Jūsų paramą!

Pasidalinkite nuomone www.facebook.com/draugolaikrastis

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Lapkričio 23 d., šeštadienį, 7 val. v.** Pasaulio lietuvių centre, Banys šeimos salėje vyks Lietuvių operos vakaras-pokylis. Bilietus (kaina – 65 dol.) galima užsakyti tel. 630-802-8636.

■ **You Go Wild Adventures keliautojų** ir gyvo garso vakarėlis vyks šeštadienį, lapkričio 23 d., 6 val. v. „Sielos“ galerijoje, PLC. Veiks *Vaikų kampas* (3–12 m.). Daugiau informacijos tel. 708-870-0788 arba: <https://www.facebook.com/events/2586227878112558/>

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) lapkričio 24 d. 10 val. r. švėsime Kristaus, visatos Valdovo (Kristaus Karaliaus) sekmadienį. Eucharistijos šventimą atnaušaus kunigas Gediminas Keršys. Gruodžio 1 d. švėsime I Advento sekmadienį ir laiminsime kalėdaičius, kuriuos galėsite parsinešti į namus Kūčių vakarienės stalui. Mažyliai kviečiame visus dalyvauti.

■ **Koncertas „Viva Vivaldi“ („Metų laikai“)** vyks lapkričio 30 d., šeštadienį, 7 val. v. Šv. Onos bažnyčioje (Saint Ann of the Dunes

Church), 433 East Golfwood Rd., Beverly Shores, IN 46301. Koncertas skirtas paremti užsienio lietuviškas bažnyčias. Auka – 10 dol. Pasiteirauti: audryla@ameritech.net (Dainora), rutasida@hotmail.com (Rūta) arba tel. 219-512-3493.

■ **PLC Kalėdinės eglutės įžiebimo šventė** vyks penktadienį, gruodžio 6 d., 7 val. v. PLC, Banys šeimos salėje.

■ **Kalėdinė mugė** dvejose Pasaulio lietuvių centro salėse (Riškų ir Lietuvių Fondo) vyks šeštadienį, gruodžio 7 d., nuo 9 val. r. iki 3:30 val. p. p. ir sekmadienį, gruodžio 8 d., nuo 10 val. r. iki 2:30 val. p. p. Prekiautojai dar gali kreiptis el. paštu: reklaitis@lcenter.org

■ **Gruodžio 22 d., sekmadienį, 12:30 p. p.**, po šv. Mišių PLC Banys šeimos salėje vyks susitikimas su ekspedicijos „Misija Sibiras“ dalyve Marija Čyvaite. Tai išeivijoje gimusi ir augusi lietuvaite, laimėjusi Lietuvoje rengiamą konkursą dalyvauti jaunimo ekspedicijoje į Sibirą, Kazachstaną tvarkyti lietuvių tremtinių kapų. Susitikimą organizuoja JAV LB Lemonto apylinkės valdyba.

Pasaulio lietuvių centre, „Sielos“ galerijoje, vyksta Roberto Kėželio **personalinė paroda**. Ją aplankyti galite iki **gruodžio 1 d.** Šį sekmadienį, **lapkričio 24 d., 12:30 val. p. p.** – galimybė susitikti su tapybos, nedidelių skulptūrų, kompiuterinio meno ir kitomis techniko-
mis atliktų darbų autoriumi ir pabendrauti prie vyno taurės.

„Sielos“ galerijos adresas: 14911 127th St., Lemont, IL 60439

Paskelbtas kultūros programų konkursas

Lietuvos kultūros taryba pradėjo kultūros programos „Globali Lietuva“ sklaidos projektų atrankos konkursą.

Pagrindinis šios finansavimo programos tikslas – programos „Globali Lietuva“ idėjos kultūros srityje sklaida, skatinant bendras Lietuvos ir užsienio lietuvių kūrėjų kultūros iniciatyvas. Tarp galimų pareiškėjų kviečiamos ir užsienyje veikiančios lietuvių organizacijos.

Paraiškos teikiamos iki **gruodžio 9 d.** (imtinai).

Šiai kultūros programai 2020 m. numatyta 150 tūkst. eurų.

Daugiau informacijos:

www.ltk.lt/?psl=projektu-finansavimas&do=konkursai&step=view&id=398

Užsienio lietuvių departamento inf.

Gruodį – išvykstamoji konsulinė misija Clevelande

2019 m. gruodžio 6–7 dienomis (penktadienį ir šeštadienį) Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje, bendradarbiaudamas su Lietuvių Bendruomenės Ohio apygarda ir LR garbės generaline konsule Ingrida Gertrūda Bublys, rengia konsulinių pareigūnų išvykstamąją misiją Clevelande.

Konsulinis aptarnavimas vyks adresu:

Lietuvių namai, 877 East 185th St; Cleveland, Ohio, 44119.

Konsulinės misijos metu bus priimami Lietuvos Respublikos piliečių prašymai dėl pasų ir dėl asmens tapatybės kortelių keitimo ir išdavimo, užsienyje registruotų civilinės būklės aktų (santuokos, ištuokos, vaikų gimimo) įtraukimo į apskaitą Lietuvoje ir dėl gyvenamosios vietos deklaravimo. Taip pat bus priimami prašymai dėl Lietuvos Respublikos pilietybės.

Prašome iš anksto užsiregistruoti dėl konsulinių paslaugų el. paštu: **kons.cikaga@urm.lt**

Registracijai reikalingi šie duomenys:

- 1) Vardas ir pavardė – tiksliai kaip LR pase + nauja pavardė, jei skirtinga nei LR pase (surašykite visus šeimos narius, kuriems reikia konsulinių paslaugų);
- 2) Asmens kodas (arba tiksliai gimimo data, jei asmuo dar neturi suteikto asmens kodo);
- 3) Kontaktinė informacija (telefono nr., elektroninio pašto adresas);
- 4) Dėl kokių konsulinių paslaugų norima kreiptis;
- 5) Pageidaujama priėmimo diena ir laikas.

Detalią informaciją apie konsulines paslaugas, dokumentų sąrašus ir išsamią informaciją, kurią būtina žinoti kreipiantis dėl konsulinių paslaugų, rasite Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Čikagoje internetinėje svetainėje: **<http://chicago.mfa.lt/>**

LR generalinio konsulato
Čikagoje inf.

DRAUGAS

Seniausias lietuviškas laikraštis pasaulyje
Leidžiamas nuo 1909 m.

Sužinokite vienas apie kitą

Susipažinkite su lietuviška veikla – nuo vandenyno iki vandenyno
XXI a. „Draugas“ – laikraštis jums!

NAUJIEMS PRENUMERATORIAMS

metams – 110 dol.	pusmečiui – 65 dol.
internetinė (pdf) metams – 90 dol.	3 mėn. – 30 dol.

Siunčiu _____ dol.

Vardas, pavardė _____

Adresas: _____

Miestas _____ valstija _____ zip _____

Čekį siųskite:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd. St.,

Chicago, IL 60629

Tel. 773-585-9500 www.draugas.org

<http://draugokalendarius.org>